

Nyderlandų karalienės Beatrix sutikimas Lietuvos Prezidentūros rūmų kieme Vilniuje. Kairėje - Alma Adamkienė, dešinėje - prezidentas Valdas Adamkus.

RUSIJA GRASINA KARU

Tbilisis, liepos 10 d. (LRT). Rusija pripažino, kad jos naikintuvai šią savaitę tyčia pažeidė paliaubų susitarimus ir įskrido į Gruzijos oro erdvę. Rusija taip pat perspėjo, kad jos kariuomenė gali įsikišti į konfliktus Abchazijoje ir Pietų Osetijoje.

Jungtinių Valstijų valstybės sekretorė Condoleezza Rice, lankydamasi Gruzijos sostinėje Tbilisyje, apkaltino Rusiją ne sprendžiant konfliktą, o jį gilinant. Padėtis atrodo labai rimta, kadangi gesinti besipplieskiančios ugnies į Tbilisį atvyko galingiausios pasaulio valstybės diplomatijos vadovė.

Diplomatines pirštines ir JAV, ir Rusija jau nusimetė – jos viena kitą atvirai kaltina atvedus regioną prie karinės katastrofos slenksčio. Condoleezza Rice perspėja vis aktyves-

nę Rusiją nekritikuoti jos vizito – ji esą lanko draugus, todėl nėra čia ko aptarinėti.

Tačiau netoli Tbilisio, pasak Gruzijos pareigūnų, užvakar praskrido keturi Rusijos karo lėktuvai, o taip nedaroma, „net jei tai būtų būdas pasveikinti JAV Valstybės sekretorę“, – Rusijai įgėlė Gruzijos prezidentas Michailas Saakašvilis.

Rusija netikėtai pripažino, kad tai jos naikintuvai šią savaitę praskrido virš separatistinės Pietų Osetijos, nors ją net Rusija pripažįsta kaip Gruzijos dalį ir nors skraidyti draudžia paliaubų susitarimai.

Prezidentas M. Saakašvilis mano, kad svarbiausia problema ta, jog Rusija neketina pripažinti Gruzijos teritorinio vientisumo.

JAV diplomatai teigia, kad

Maskva turėtų susitaikyti praradusi imperiją. JAV Valstybės sekretorė C. Rice, atvykusi į Tbilisį, kalbėjo, jog „veiksmai regione kartais ima kelti nerimą ir išties sakau, kad kai kurie veiksmai, kurių ėmėsi Rusija, buvo veiksmai, neskatinę takaus sprendimo“. JAV Valstybės sekretorė žada padėti rasti išeitį, bet kaip niekada tiesiai sako, kad Rusija turėtų padėti problemas spręsti, o ne kurti naujas.

Tarsi atsakas į tokią JAV poziciją nuskambėjo naujo aukšto Rusijos karininko pareiškimas. Šiaurės Kaukazo apygardos vadas paskelbė, kad jo pajėgos pasirengusios ateiti į pagalbą Rusijos piliečiams Abchazijoje bei Pietų Osetijoje ir, siekiant užtikrinti taiką bei stabilumą regione, jos bus pasirengusios imtis bet kokių kovinių veiksmų.

PARTIJAI PATARS VIEŠŲJŲ RYŠIŲ SPECIALISTAI IŠ JUNGTINIŲ VALSTIJŲ

Vilnius, liepos 8 d. (ELTA) Rengiantis Seimo rinkimams partijai Tvarka ir teisingumas patars JAV viešųjų ryšių įmonė „Brown Lloyd James“. Šios įmonės atstovas dirbo JAV prezidento Bill Clinton rinkimų kampanijoje.

Ši įmonė padės partijai užmegzti ryšius su kolegomis Vakarų valstybėse: užsienio politikais, žmogaus teisių organizacijomis, judėjimais už demokratiją, prieš korupciją ir piktnaudžiavimą valdžia.

Taip sutarta vykusiame partijos pirmininko Rolando Paksos susitikime su įmonės atstovu Mike Holtzman. Pasak sutartį pasirašiusio Rinkimų vadovo V Mazuronio, „bus dirbama projektiniu principu“.

Agentūra „Brown Lloyd James“ bendradarbiavo ir dirba su Leiboristų ir Konservatorių partijomis Didžiojoje Britanijoje, kitų Europos Sąjungos valstybių politinėmis partijomis ir politikos veikėjais, Didžiosios Britanijos karališkąja šeima.

JAV Kongreso narys demokratas Dennis Kucinich pristatė dar vieną rezoliuciją, kuria siekiama inicijuoti JAV prezidento George W. Bush apkaltą, nes jis neva melavo Kongresui dėl 2003 metų invazijos į Iraką priešasčių. Kreipdamasis į Atstovų Rūmus, jis pristatė rezoliuciją, kurioje teigiama, jog „mažiausiai dešimt prezidento Kongresui pateiktų įrodymų apie karo Irake priežastis tuo metu buvo klaidingi. Prezidento pasiūlytos klaidingos interpretacijos leidžia abejoti G. Bush kompetencija“.

PREZ. V.ADAMKUS VETAVO PILIETYBĖS ĮSTATYMĄ

Vilnius, liepos 11 d. Prezidentavimo ketvirtųjų metinių proga surengtą spaudos konferenciją Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pradėjo pranešdamas, kad grąžino Seimui svarstyti Pilietybės įstatymą.

„Pilietybės įstatymą grąžinu Seimui, nors tai darydamas turėjau nustelbti savo asmeninius jausmus. Šis įstatymas prieštarauja Konstitucijai ir kartu apeina griežtą Konstitucinio Teismo nutarimą. Teisinėje valstybėje niekam nevalia pažeisti pagrindinio įstatymo“, - kalbėjo šalies vadovas.

Praėjusią savaitę Seimas nusprendė, kad į žaliąjį pasą gali pretenduoti tik NATO ir ES valstybių pilietybę turintys lietuviai. Tai papiktino kitose pasaulio šalyse gyvenančius lietuvius, kurie pasijautė antrarūšiai.

Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė neslepia nusivylimo dėl V.Adamkaus sprendimo vetuoti dvigubos pilietybės įstatymą. Komentuodama prezidento veto, ji taip pat leido suprasti, kad tokį šalies vadovo sprendimą nulėmė jo patarėjai. „Man yra labai skaudu ir esu labai nusivylusi, be to nežinau ką pasiūlė Seimui, bet bandysiu tai išsiaiškinti. Aš žinau, kad prezidentas širdyje norėtų daryti kažką kitą, bet jo patarėjai dar pasenusio mentaliteto - jie nesugeba žvelgti atviriau ar tiesiog neturi pakankamos kompetencijos“, - sakė R.Narušienė.

Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovei nuostabą sukėlė ir tai, jog darbo grupėje, rengusioje įstatymo projektą, dalyvavo ir prezidento patarėjas Česlovas Atkočaitis, tačiau pastarasis nepateikė jo-

kių pasiūlymų.

Spaudos konferencijos metu šalies vadovas taip pat daug kalbėjo apie Aukščiausiojo Teismo pirmininko skyrimo problemą. Seimui nepritarus Vytauto Greičiaus atleidimui iš šių pareigų, parlamentas ir prezidentas atsidūrė aklovietėje. „Deja, dėl nesuprantamų motyvų Seimas atsisakė laikytis įstatymo numatytos tvarkos - pasibaigus kadencijai atleisti Aukščiausiojo Teismo pirmininką“, - sakė V.Adamkus. O vėliau pridūrė: „Dar tvirčiau esu įsitikinęs, kad teismų vadovų rotacija būtina.“

LIETUVOS LAUKIA SUNKESNI LAIKAI

V.Adamkus taip pat perspėjo, kad ekonominės problemos tęsis ir Lietuvos laukia dar sunkesni laikai: „Aki-vaizdu, kad kainų augimas tęsis ir tai labai aiškiai pajusime šį rudenį. Po atominės elektrinės uždarymo 2009-aisiais mūsų laukia naujas iššūkis. Turime ruošti blogiausiam scenarijui, todėl visi esame dar labiau įpareigoti susitelkti ir atsakingai pasirengti galimiems sunkumams. To tikiuosi dar iš šios vyriausybės, nes laukti naujų Seimo rinkimų būtų per didelė pramoga.“

„Susidaro išpūdis, kad kuo garsiau ekspertai išpėja apie galimą ekonomikos krizę ar bent smarkų augimo nuosmukį, tuo energingiau reiškiasi iniciatyvos didinti biudžeto išlaidas, naujomis lengvatomis ardyti mokesčių sistemą, netgi keisti pinigų politiką - atsieti litą nuo euro“, - tradicinėje metinėje spaudos konferencijoje teigė V.Adamkus.

Jis pripažino vetavęs įstatymą dėl gyventojų pajamų in-

(Nukelta į 4 psl.)

JAV prez. George Bush, paskutinį kartą dalyvavęs aštuonių turtingiausių valstybių pasitarime Japonijoje, nepraleido progos svarbiais politiniais klausimais kalbėtis su Rusijos prezidentu Dimitrij A. Medvedev, tačiau iš jo nesulaukė palankių Amerikai atsakymų.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Paskutinius šios kadencijos metus pradedantis Valdas Adamkus pareiškė nesiekiantis Lietuvai vadovauti dar penkerius metus. Spaudos konferencijoje penktadienį paklaustas, kokios aplinkybės paskatintų jį vėl dalyvauti prezidento rinkimuose, V.Adamkus atsakė: "Tokių nėra". V.Adamkaus, kuriam dabar 81-eri, kadencija baigsis kitų metų liepos 12 dieną, kai prisieks naujai išrinktas Lietuvos vadovas. Pirmąkart prezidentu dirbęs 1998-2003 metais, V.Adamkus 2004-ųjų birželio 27 dieną pirmalaikių prezidento rinkimų antrajame ture nugalėjo Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos pirmininkę Kazimirą Prunskienę, kuri dabar eina žemės ūkio ministrės pareigas. Visuomenės apklausų rezultatais, šiuo metu V.Adamkumi pasitiki maždaug 66 proc. respondentų, prezidento institucija - 57 procentai.

Buvęs Seimo pirmininkas pilietininkas 56 metų Viktoras Muntianas, kuris užvakar tapo įtariamuoju byloje dėl galimo dokumentų klastojimo ir piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi, tikino neatsakysiąs duoti parodymų prokurorui. Apsilankęs Generalinėje prokuratūroje su advokatu politikas pareiškė pageidavimą susipažinti su įtarimais ir bylos medžiaga. "Dabar kaip tik skaitau įtarimus", - teigė V.Muntianas. Parlamentaro vasaros skaitiniai - jo byla.

Premjeras Gediminas Kirkilas tikina šiuo metu negalvojantis apie prezidento postą, tačiau teigia darysias taip, kaip nuspręs partija. Tokią poziciją G. Kirkilas išdėstė kalbėdamas Lietuvos radijo laidoje „Forumas“, kurią veda Virginijus Savukynas.

Lietuvos operos ir baleto teatro baleto solistas Nerijus Juška vos prieš kelias dienas grįžo iš daugiau nei dvi savaites trukusių gastrolių Maskvoje. Iš ten artistas parsivežė ne tik išpūdžių, bet ir keturis pasiūlymus, dėl kurių Lietuva gali netekti dar vieno talento. Artistas pasakojo, kad pakvietimai, kokių jis sulaukė Maskvoje, yra aukščiausias laiptelis baleto artisto profesijoje. "Prarasti neturiu ko. O pakilti aukščiau, nei Maskva nebėra kur", - sakė Nerijus. Pasak jo, Lietuvoje liko labai nedaug gerų šokėjų, bet ir juos stengiamasi išvaryti. "Jie mano, kad mes niekur nedingsime. Bet koku atveju liksime Lietuvoje. Atvirai sakant, nežinau, ką jie mąsto. Greičiausiai net nemąsto. Niekam neįdomu", - piktinosi artistas. Po gastrolių N.Juška - baleto kryžkelėje.

Mažosios Lietuvos kultūros veikėja Jurgė Zauerveiną įamžinę menininkai pagerbti premijomis. Miestą papuošti panorė skulptoriai jas atsiėmė iš privačių rėmėjų rankų. Apdovanoti trys geriausių darbų autoriai, kuriuos išrinko konkurso vertinimo komisija. Klaipėdos senamiestį papuoš pirmosios vietos laimėtojo skulptoriaus Gintauto Jonkaus darbas. Konkurso laimėtojas G.Jonkus pasiūlė dviejų metrų ir dvidešimties centimetrų aukščio paminklą iškalti iš granito. J.Zauerveinas autoriaus vizijoje - susimąstęs, stabtelėjęs mieste prie upės ir atsirėmęs į turėklus lyg į atverstą knygą. "Nelengva pavaizduoti praėjusio šimtmečio asmenybę šių dienų akimis. Norėjau jį parodyti amžinoje kelionėje", - aiškino skulptorius.

Prieš porą metų Kryžių kalną buvo apraizgiusi "ubagų mafija" : sakralinėje vietoje masiškai elgetavo ir tikri, ir netikri organizuoti elgetos. Dabar Kryžių kalne elgetauti uždrausta, o elgetas vaiko policija. Šiaulių rajono taryba nusprendė, kad šventame Kryžių kalne elgetoms - ne vieta. Atsirado ir elgetauti draudžiantis ženklas. Vis dėlto elgetauti draudžiančios nuorodos paisyti ne visi.

Prezidentas V. Adamkus pareiškė nesiūlantis Aukščiausiojo Teismo (AT) pirmininko V. Greičiaus antrai kadencijai prašomas pačių teismų ir siekdamas išsklaidyti visuomenės nuomonę apie teismuose susidariusius klanus. V. Greičius atsisako komentuoti padėtį sakydamas, kad jo atleidimas – prezidento ir Seimo reikalas.

„Lietuvos vardui tūkstantis metų – tūkstantis puslapių apie Lietuvą“ – tokiu šūkiu pristatoma nauja tritomė enciklopedija, kurios pirmasis tomas jau pasirodė knygynuose. Išleistame ir knygynus jau pasiekusiame pirmajame enciklopedijos tome pateikiami išsamūs apžvalginiai straipsniai apie Lietuvą – jos simbolius, administracinį suskirstymą, gamtą, gyventojus, visuomeninį politinį gyvenimą, ūkį, istoriją, švietimą, mokslą, kultūrą, sportą. Anot leidėjų, išleistoji enciklopedija yra pirmoji tokio pobūdžio enciklopedija nepriklausomoje Lietuvoje. 2009–2010 metais leidėjai planuoja išleisti antrąjį ir trečiąjį „Lietuvos“ enciklopedijos tomus. Jie aprėps apie 10 tūkst. visų laikų žymiausių Lietuvos ir su Lietuva susijusių žmonių biografijų.

Skambios kalbos apie „TV Lituanica“ steigimą taip ir liko kalbomis. Gavęs dalį pinigų išeivių televizijai kurti JAV lietuvis Arvydas Reneckis projekto atsisakė, rašo *Lietuvos rytas*. Vyriausybė atsižvelgė į prezidento Valdo Adamkaus raginimus ir iš valstybės rezervo fondui „TV Lituanica“ steigti skyrė 3 milijonus litų. Pernai A.Reneckis iš Tautinių mažumų ir išeivijos departamento gavo 150 tūkstančių litų televizijai kurti. **LGITIC, LRT, ELTA**

Aštuonių didžiųjų (G-8) valstybių vadovų pasitarimas įvyko Japonijos mieste Rusutsu, Hokkaido saloje. Iš kairės: Italijos min. pirm. Silvio Berlusconi, Kanados min. pirm. Stephen Harper, Rusijos prez. Dimitrij Medvedev, JAV prez. George Bush, Japonijos min. pirm. Yasuo Fukuda, Prancūzijos prez. Nicolas Sarkozy, Vokietijos kanclerė Angela Merkel, Anglijos min. pirm. Gordon Brown. Stebėtoju dalyvavo ir Europos Sąjungos pirmininkas Jose Manuel Barroso. **Reuters**

IZRAELIS PASIRENGĘS IMTIS VEIKSMŲ PRIEŠ IRANĄ

Izraelio gynybos ministras išpėjo, kad jo šalis yra pasirengusi veikti prieš Iraną, jei pajus pavojų.

Griežtame pareiškime Ehud Barak sakė, jog Izraelis įrodė, kad nedvejosis imtis veiksmų, jei iškilis pavojus jo svarbiausiems saugumo interesams. E. Barak pridūrė, jog Izraelio priešų – tokių kaip „Hezbollah“ – taip pat negalima pamiršti. Taip jis kalbėjo, įtampą padidinus Irano atliktiems raketų bandymams, kurie supriešino šias dvi valstybes ir sukėlė nerimą JAV. E. Barak pažymėjo, kad diplomatiniai politinių problemų sprendimai yra labiau palaikomi nei kariniai veiksmai.

„Šiuo metu dėmesys yra skiriamas tarptautinėms sankcijoms bei energingiems diplomatiniais veiksmais, ir šitos galimybės turi neabejotinai būti išnaudotos“, – kalbėjo E. Barak.

Liepos 9 d. Iranas išbandė karines raketas, kurios gali pasiekti Izraelio teritoriją, ir pratęsė tokius veiksmus ketvirtadienį. Raketos buvo paleistos

iš bazės Irano dykumoje. Šie bandymai buvo dalis Irano ginkluotųjų pajėgų manevrų, vykstančių Persijos įlankoje.

Raketa „Shahab 3“ gali nuskrieti du tūkstančius kilometrų ir pasiekti taikinius Izraelio teritorijoje. Taip pat buvo išbandyta raketa „Zelzal“, kurios veikimo nuotolis – 400 kilometrų, ir raketa „Fateh“, galinti naikinti taikinius, esančius už 170 kilometrų.

CERKVĖ PRIEŠ SOVIETINĘ SIMBOLIKĄ

Maskva, liepos 11 d. Rusijos provoslavų cerkvės atstovas paragino Rusijos valdžią pasmerkti komunizmą ir jo simbolius. Apie tai pranešė Rusijos spaudos agentūra "Interfax", pasirėmusi Maskvos patriarchato sekretoriato atstovo tėvo Georgijaus žodžiais. Šiuo metu Georgijus Riabych laikinai eina Bažnyčios ir visuomenės reikalingų sekretoriaus pareigas.

G.Riabych priminė, kad paskutinio praėjusio amžiaus dešimtmečio pradžioje Rusijoje jau buvo mėginta pasmerkti komunizmą, bet iki galo tai padaryta nebuvo, todėl būtina šį darbą tęsti dabar. Pirmiausia, reikia atsikratyti sovietinės simbolikos valstybiniuose pastatuose, nu-

Condoleezza Rice sakė, kad JAV padidino savo saugumo priemonės regione, ir Iranas neturėtų apsigauti dėl šalies galimybių. Izraelis į raketų bandymus atsakė pademonstruodamas savo lėktuvą, kuris gali būti naudojamas Irano šnipinėjimui.

E. Barak taip pat kalbėjo apie „potencialius susitarimus su palestiniečiais bei Sirija“, tačiau minėjo, kad situacija labai komplikuoja.

LRT

versti "kruvinų vadų" paminklus prie Kremliaus sienos ir atidaryti memorialinius kompleksus komunizmo aukoms atminti.

Kartu tėvas Georgijus pakvietė nepulti į kraštutinumus, kaip tai daro kai kurios Pabaltijo šalys, anksčiau įėjusios į Sovietų Sąjungos sudėtį. Rusijos stačiatikių cerkvės atstovo nuomone, būtina įvertinti sovietinę praeitį nedelsiant, nes šiemet minimos caro šeimos sušaudymo 90-osios metinės. G.Riabych sakė, jog labai svarbu, kad bolševikų įvykdyti nusikaltimai būtų viešai pasmerkti ir visos valstybės mastu būtų pripažintas "caro šeimos žygdarbis". Tai užkirstų kelią revoliucinių nuotaikų atgimimui tautos sąmonėje. **bernardinai.lt**

Didieji alyvos magnatai - Saudo Arabijos delegatai OPEC viršūnių pasitarime. Saudo Arabija yra pasaulyje didžiausia alyvos tiekėja, kuri valdo beveik ketvirtadalį visos mūsų planetos alyvos rezervo. **AFP**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visa da išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIEPOS 6-OJI – LIETUVOS VALSTYBĖS DIENA

Liepos 6-ąją lietuvių tauta šventė pirmojo sujungtos Lietuvos valstybės valdovo, kunigaikščio Mindaugo vainikavimo karaliumi šventę - Valstybės dieną. Prieš penkerius metus, minint 750 metų Mindaugo vainikavimo sukaktį, Lietuvos sostinėje buvo iškilmingai atidengtas paminklas Karaliui Mindaugui.

Istorijos šaltiniuose jis vadinamas Mindaugu Išmintinguoju, nes tryliktojo amžiaus pradžioje vykdė tokią lankščią politiką, kuri niekais pavertė daugelį Kryžiuočių ordino planų. Jis suprato, jog stabmeldiška Lietuva, likusi viena apsupta krikščioniškomis tapusių valstybių, bus puolama ir krikštijama kalaviju. Deja, Mindaugo karalystė gyvavo tik dešimt metų.

Labai reikšmingas Mindaugo politikos žingsnis - krikščionių tikėjimo priėmimas 1251 m. kovo 1 d. (*ta diena tik spėjama*). Tada Livonijos ordino magistras iškilmingai pakrikštijo Mindaugą su žmona Morta ir dviem sūnumis Rukliu ir Rupeikiu bei daugeliu karių. Valdovui priėmus krikštą, kai kurių istorikų nuomone, tie 1251 metai laikytini Lietuvos krikšto pradžia. Apsikrikštijęs Mindaugas pastatė jau savo valstybės sostinėje Vilniuje pirmąją Katedrą, kurios liekanų prieš kelis metus surado dabartinės Vilniaus Arkikatedros požemiuose.

Tais laikais tik popiežius suteikdavo valstybių valdovams karaliaus vainiką. Mindaugas gavo popiežiaus leidimą vainikuotis Lietuvos karaliumi ir 1253 metų liepos 6 dieną jis ir jo žmona Morta užsidėjo karūnas (*o gal koks popiežiaus įgaliojimas uždėjo jiems karūnas?*). Tai buvo milžiniškos reikšmės Lietuvos valstybės laimėjimas, kadangi popiežius įsteigė tiesiogiai Šventajam Sostui pavaldžią Lietuvos vyskupiją su pirmuoju Lietuvos vyskupu Kristijonu, kuris išrūpino teisę įsteigti aukštąją mokyklą. Tuo būdu Lietuvai viduramžiais buvo galimybė jungtis į krikščioniškąją Europos kultūrą kartu su savo to meto kultūra - į Vakarų kultūrą.

Tačiau likimo buvo lemta tai šviesiai ateičiai žlugti. Karalių Mindaugą ir sosto paveldėtojus karalaičius Ruklį ir Rupeikį nužudė svainis kunigaikštis Daumantas su sąmokslininkais 1263 metais. Su Mindaugo karalystės išnykimu žlugo baltiškųjų genčių galutinė susivienijimo viltis.

Mindaugo žudikas gavo prieglobstį Pskove ir ten buvo pripažintas narsiu kunigaikščiu ir tapo stačiatikių šventuoju Timofėjumi. Daumanto kalavijas laikomas Pskove ir yra miesto šventenybe, nuo kurio žuvo Mindaugas. Jo kalavijas saugomas kaip relikvija ir neleidžiama jo išvežti iš Pskovo miesto.

Kadangi Lietuvos Respublikos Seimas 1990 m. spalio 25 d. įstatymu liepos 6-ąją - Mindaugo karūnavimo dieną paskelbė Valstybės dieną, tai mus įpareigoja daugiau dėmesio skirti tautiniam saugumui, nes Rytuose vyrauja pavojingos imperinės nuotaikos.

Reikšminga, kad šiemet švenčiant Lietuvos valstybės šventę, Los Angeles mieste įvyko XIII Lietuvių tautinių šokių šventė, kurioje dalyvavo ne tik iš JAV, bet ir iš Kanados ir Lietuvos šokėjai.

S. Tūbėnas

VYTAUTAS LANDSBERGIS:

ISTORIJA ŠIANDIEN

Terorizmas, kaip viešas politinių oponentų arba priešininkų žudymas, o dar ir sudarkytų jų palaikų demonstravimas, kad tokie vaizdai sukeltų visuomenę kaustantį siaubą, atsirado Rusijoje. Tai XIX amžiaus antrąją pusę praktikuoti aukštų valstybės asmenų sprogdinimai, kai kada atliekami net savižudijų, save laikančių arba teroristinės aplinkos laikomų didvyriais. Atsitiktinės ar vis gausesnės civilių žūtys (toks istorinis progresas) iš papildomo komponento pamažu tapo tikslu. Mūsų laikais masinį civilių žmonių, net vaikų, viešą žudymą, o juolab išdarkytų "priešo" lavonų demonstravimą taiko kai kurių režimų valdžios struktūros. Matėm.

Antisemitinis fašizmas kilo taip pat Rusijoje. Tai atviri organizacijų šūkiai: "Mušk žydus - gelbėk Rusiją" ir veiksmai, gavę pogromų pavadinimą. Žydų lavonai gatvėse arba nusiaubtuose kiemuose su vinimis, įkaltomis aukai į kaktą, turėjo ir terorizmo bruožų. Į ką visa tai dabar išaugo tarptautinėje "politikoje", organizuotų nužmogėjusių kriminalinių nusikaltėlių arba religinių fanatikų pasaulyje, matome bemaž kasdien. Teroro efektui, vadinamam informacija, plačiai naudojama televizija. Taip belaisvių įkaitų galvų pjovimą - nukirsdinimą, nunuodoto priešininko ilgą ir itin kankinamą agoniją ligoninės palatoje stebi visas pasaulis. Štai kas laukia kiekvieno nepaklūstančiojo! - skelbia teroristų struktūros, ar jos būtų "nevyriausybinės", ar atvirai vyriausybinės.

Atsigręžę atgal per pusę šimtmečio ar kiek daugiau, pamatysime ir ištobulintas specialiai imituojamo bei manipuliuojamo terorizmo formas. Imitacinis - tai sovietų smogikai, apsimetę pasipriešinimo partizanais ir žudantys kaimo žmones, kad sukeltų pasipiktinimą partizanais; vėliau kokie nors gyvenamųjų namų sprogdinimai Mask-

voje (pavykę) arba Riazanėje (nepavykęs), kurie suverčiami to nedariusiems čečėnams ir panaudojami viešųjų ryšių efektui - kad į valdžią skelbdamas priešams karą ateitų tariamai "tvirtos rankos" asmuo, jam svetimos demokratijos naikintojas. Manipuliacinis terorizmas taidkomas kaip sudėtinė projekto dalis visuomenės sąmonei manipuliuoti prieš rinkimus. Jis gali būti kontroliuojamas ir dozuojamas pagal politinę sėkmę, saktymą, efektyvumą. Sovietų Sąjunga ir posovietinė Rusija yra sukūrusi ištisą teroro politikos mokyklą.

Prioritetai, turintys istorines šaknis. Laboratorijos, moksliniai institutai - savo ruožtu, bet svarbiausia - politika. Neturėtume nustebti, jeigu ir Lietuva būtų įtraukta (arba nepaleista), tap-tų (išliktų) Rusijos sistemos dalimi. Tarkim, sprogsta namas, traukinys ar laivas, ir liaudis pakraupusi laukia, kas dabar pasireikš kaip jos ryžtingas gynėjas, kuriam taisyk negaila duoti nė diktatūrinės valdžios galių. Taip jau ėjo į valdžią A.Lukašenka - ankstyvasis Rusijos eksperimentas, o paskui galingai ir be skrupulų - V.Putinas. **Nė vienas kaltinimas čečėnams dėl namų sprogdinimo Maskvoje nepasitvirtino**, o Riazanėje buvo sučiupti vyrukai būtent iš FSB, bet gynėjo mitas sukurtas, rinkimai efektingai laimėti, aštuonerių metų savivalės epocha užtikrinta. Politinė opozicija nušluota. Jei Lubiankoje arba Latvių gatvėje būtų nutarta arba gautas signalas taikyti analogišką planą Lietuvai, sleistųsi lietuviškas putininis spektaklis, kurio scenarijus jau prilaikomas parašytas. Neabejočiau tuo. Tačiau kodėl tai galėtų būti užtaisyta ir paleista dabar?

Pirma: Rusijos ir giminingos slaptosios tarnybos yra sukaupusios vertingos patirties, kurios nepanaudoti būtų potencialo švaistymas.

Antra: Lietuva labai nusi-

kaltusi, ir Maskvoje net oficialiai paskelbta apie rengiamą kerštą.

Trečia: keršto ir kitų motyvų pseudoteroristinei akcijai netrūksta nė Lietuvoje. Jų sąrašas: ekonominė socialinė padėtis smunka, tad valdžiai labai padėtų dėmesį nukreipiantis galingas mostas; valdžios trokštantys "jėgiečiai" gautų pagrindo spausti "silpnus" dabartinius, patikėti sau patyrusių tvarkdarių vaidmenį (prisiminkime, kaip buvo griunamas Vilniaus bankas ir kas keliama į žmonių santaupų gelbėtojus); padėtis šalyje parengta - visa teisinė sistema viename kumštelyje, nebesipainios joks V.Greičius, aukščiausiu Lietuvos Respublikos vardu bus patogu nuspręsti taip, kaip reikia sukonstruoti totalinę vietinę valdžią.

Ketvirta (beveik prie motyvų): rinkimai, vieni čia pat, kiti - ne už kalnų. Prezidentas turėtų skirtis nuo dabartinio jėgos veiksmais, tad liaudies gynėjams reikės liaudies priešų. Čia kaip tik V.Putino kelias ir sėkmingas modelis, pakartotinas Lietuvoje.

Penkta: parengta ir toliau rengiama visuomeninė atmosfera. Bulvariniai kurstytojai "varo" prieš užsieniečius kaip lietuviams grėsmingą "pigią darbo jėgą", prieš Ameriką ir Europą; organizuojami ir lietuviškų "nacių" išsišokimai prieš televizijos kameras; politiniu spektakliu Seime, A.Paulauskui ir V.Uspas-kichui režisuojant, G.Kirkilui pritariant, pernai jau anonsuotas lietuviškas politinis "terorizmas". Belieka bumbtelėti. Kad ir Bražuolė-2, kodėl ne? Surengti kokį nors imitacinį terorizmą, o jei žmonių žūtų, būtų dar efektyviau. Kaip vykdytojus lengvai užrašys nacionalistus, antirusus, čečėnus, savanorius, Tėvynės sąjungą... - ką tik reikės. Stebėtis reikėtų, jei praleistų taip gerai susiklosčiusias aplinkybes, jei neišsvystume, kas dabar vėl atjoja ant balto žirgo.

LENKAI PAMETĖ RUSIJOS
ATSIŪSTUS DOKUMENTUS
APIE KATYNĘ

Lenkijos Tautos atminties instituto (TAI) darbuotojai negali rasti dokumentų apie Katynės žudynes, kuriuos jie gavo iš Rusijos archyvų 1992 metais. Šių dokumentų dingimą oficialiai patvirtino TAI Tyrimų skyriaus vadovas Dariuszas Gabrelis, kalbėdamas Lenkijos Seimo nariams.

Omenyje turimos Rusijos oficialiai patvirtintos dokumentų, susijusių su Lenkijos karininkų sušaudymu Katynės miške prie Smolensko, kserokopijos. Šie dokumentai buvo perduoti tuomečiam Lenkijos prezidentui Lech

C. RICE IR ČEKIJOS UŽSIENIO MINISTRAS
PASIRAŠĖ DĖL PRIEŠRAKETINIO SKYDO

JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice ir Čekijos užsienio reikalų ministras Karel Schwarzenberg liepos 8 d. Prahoje pasirašė dvišalę sutar-

Walęsa.

Dokumentų dingimas pirmą kartą buvo pastebėtas dar prieš dvejus metus, bet tada TAI darbuotojai nusprendė, kad jie buvo persiusti į Lenkijos prezidento kanceliariją. Vėliau paaiškėjo, kad ten jų irgi nėra. Tai jau ne pirmas atvejis, kai Lenkijoje iš TAI archyvų dingsta dokumentai, susiję su Katynės byla. **LRT**

tį dėl JAV radiolokatoriaus įrengimo Čekijos žemėje. Vašingtonas siekia, kad radiolokacinė stotis Čekijoje ir raketų gaudytuvai Lenkijoje padėtų apsiginti nuo "piktavalių" šalių, kaip Iranas, raketinių išpuolių.

Tačiau ši JAV iniciatyva - įrengti priešraketinio skydo elementų Rytų Europoje - sutiko didžiulį Rusijos nepritarmą, nes, anot Maskvos, toks skydas reiškias grėsmę Rusijos saugumui.

Pasirašytą susitarimą dar turi patvirtinti Čekijos parlamentas. **LRT**

NUOPELNAI LIETUVOS VALSTYBEI ĮVERTINTI APDOVANOJIMAIŠ

Vilnius, liepos 6 d. (EL-TA). Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje Valstybės ordinais ir medaliais Prezidentas Valdas Adamkus pagerbė Lietuvos ir užsienio valstybių piliečius.

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi pagerbtas Latvijos parlamento narys, buvęs Latvijos užsienio reikalų ministras Artis Pabriksas.

Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi po mirties apdovanotas poetas, neginkluoto pasipriešinimo sovietų okupacijai dalyvis, pagrindinės spaudos leidėjas ir platin-tojas Mindaugas Tomonis.

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi apdovano-tas katalikų kunigas, misionie-rius Ruandoje (Afrika) Herma-nas Jonas Šulcas.

Valstybės apdovanojimais už nuopelnus Lietuvos valsty-bei taip pat apdovanoti Euro-pos humanitarinio universite-to Lietuvoje rektorius Anato-lijus Michailovas, Seimo na-rys ir buvęs vidaus reikalų mi-nistras Raimondas Šukys, **Jungtinėse Amerikos Valsti-jose dirbantis gydytojas of-talmologas Linas Sidrys**, ak-torius ir režisierius, Lietuvos nacionalinio dramos teatro ge-neralinis direktorius Adolfas Večerskis, Klaipėdos universi-teto Menų fakulteto Muzikos

teorijos ir istorijos katedros ve-dėja profesorė Daiva Kšanienė, Vilniaus universiteto San-tariškių klinikų Pilvo chirurgi-jos centro direktorius profeso-rius Kęstutis Strupas ir šių kli-nikų Hepatologijos, gastroen-terologijos ir dietologijos cen-tro direktorius profesorius Jo-nas Valantinas, fotomeninin-kas Vytautas Ilevičius ir kiti.

"Žūvančiųjų gelbėjimo kry-žiumi" apdovanota trylika as-menų, parodžiusių drąsą, suma-nymą ir ryžtą gelbstint skendu-sius ir degusius žmones. Tarp apdovanotųjų - trejų metų ber-niukas Titas Lubys, šių metų vasario 9 dieną Šilutės rajone iš gaisro išgelbėjęs savo tėvus, Anykščių rajono gyventoja Bi-rutė Baniienė, praėjusių metų paskutinę dieną iš gaisro išgel-bėjusi mažametį berniuką ir du vyrus, girininkas Vaclovas Kungys, per praėjusias Kalėdas iš ežero Plungės rajone ištrau-kęs tris skendusius vyrus, Vil-niaus gyventojas Aleksandras Lipovecas, pirmąją šių metų dieną išgelbėjęs Neries upėje skendusius tris jaunuolius.

Po apdovanojimų ceremo-nijos Simono Daukanto aikš-tėje tradiciškai pakeliamos Valstybės ir Istorinė valstybės vėliavos, prezidentas Valdas Adamkus pasako šventinę kal-bą, parodomąją programą su-sirinkusiems žiūrovams atlie-ka Lietuvos kariuomenės gar-bės sargybos kuopa.

Vėliau Vilniaus arkikated-roje bazilikoje aukojamos šv. Mišios už Lietuvos valstybę ir jos žmones.

V. ADAMKUS VYKSTA Į LOTYNŲ AMERIKĄ

Vilnius, liepos 10 d. (LRT). Kitas dvi savaites Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus lankysis keturiose Lotynų Amerikos šalyse. Oficialiausias vizito jis vyks į Braziliją, Argentiną, Urugvajų, o valstybi-nio vizito – į Čilę. Prezidento spaudos tarnyba praneša, jog vizitais tikimasi atnaujinti ir sustiprinti Lietuvos ir šių ša-lių politinius, ekonominius bei kultūrinius ryšius, užmegzti dialogą energetikos srityje.

Brazilijoje Lietuvos Prezi-dentas žada aptarti bevizio re-žimo klausimus, jis taip pat su-sitiks su Brazilijos, Urugva-jaus, Argentinos lietuvių ben-druomenėmis, skatins jas pri-sidėti prie Lietuvos vardo tūk-s-tantmečio minėjimo.

V. Adamkui numatytas su-sitikimas su brazilų presiden-tu Lula'u da Silva, Senato pir-mininku Garibaldžiu Alvesu Filhu. San Paulo aukštojoje mokykloje Prezidentas skaitys paskaitą „Lietuva – nauja Eu-

ropos partnerė Brazilijai“.

Argentinoje šalies vadovas susitiks su šios valstybės pre-zidente Cristina Fernandez, dalyvaus Balio Sruogos kny-gos „Dievų miškas“ ispanų kalba pristatyme.

Urugvajuje V. Adamkus su-sitiks su Urugvajaus presiden-tu Tabare'u Vazquezu, Parla-mento pirmininku Rodolfu Nin Novoa.

Čilėje Lietuvos prezidento lauks prezidentė Michelle Ba-chelet, Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Urbanas Marinas, Senato pirmininkas Adolfas Zaldivaras ir Atstovų rūmų pir-mininkas Juanas Bustosas, Santjago miesto meras Raulas Alcainas.

V. Adamkus taip pat lanky-sis mokslininko Ignoto Domei-kos namuose, atidengs pamin-klinę lentą. Čilės universitete šalies vadovui bus suteiktas Garbės daktaro vardas.

V. Adamkus Lotynų Ameri-koje lankysis liepos 14-25 d.

Gedimino pilis ir Karaliaus Mindaugo tiltas per Nerį, Vilniuje. Pilis yra gausiai lankoma turistų, joje veikia muziejus.

(Atkelta iš 1 psl.)

PREZ. V.ADAMKUS...

deksavimo, nes jis gali turėti pavojingų padarinių krašto ekonomikai ir gyventojams. „Tokia saviapgaulė būsimai Vyriausybei tik užkrautų dide-lių ekonominių problemų naš-tą ir, kas blogiausia - sukeltų dar didesnę infliaciją, vedan-čią į ekonomikos nuosmukį ir žmonių skurdinimą“, - tvirtino šalies vadovas. Jis pasiūlė po-litikams prisiminti, kaip prieš dešimtmetį jau teko sunkiai kopti iš tokios duobės. „Todėl raginu imtis priemonių: efek-tyviau naudoti energiją, laiky-tis griežtos biudžeto politikos ir taikyti tikslingą, o ne imituo-jamą paramą sunkiai besiver-čiantiems žmonėms“, - sakė V.Adamkus.

Žurnalistų paklaustas apie galimybę kandidatuoti į šalies vadovo postą trečiajai kaden-cijai, V.Adamkus trumpai at-rėžė neketinąs to daryti, o taip pat bandė sklaidyti anksčiau pasirodžiusias kalbas, esą jis turi savo įpėdinį. „Kiekvienas iš jūsų širdyje turite savo fa-voritą. Aš neturiu jokio įpėdi-nio, nepratėsiu man siūlomos monarchijos tradicijos ir nė vieno įpėdinio nerekomen-duosiu Lietuvos žmonėms. Bet aš, kaip žmogus, turiu tei-sę turėti savo favoritą“, - įti-kinėjo prezidentas.

NENORI MATYTI GYNBYOS SKYDO LIETUVOJE

Prezidentas V.Adamkus teigia asmeniškai nepritarian-tis priešraketinės gynybos skydo dislokavimui Lietuvoje bei kartu užtikrina, kad jo-kios derybos šiuo klausimu su Lietuva nevyksta. „Asmeniškai aš nematau reikalo Lietu-vai imtis šios atsakomybės. Visų pirmiausia derybos tarp Lenkijos ir JAV nėra baigtos, jos tęsiamos. Lietuva iki šio momento, galiu tvirtai ir aiš-kiai pasakyti, jokių derybų tuo klausimu su niekuo neveda“, - liepos 11 d. spaudos konfe-rencijoje kalbėjo V.Adamkus. Prezidentas pridūrė, kad jo

GROŽINĖS LITERATŪROS KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais pa-minėjimo proga ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti, skelbia romano konkursą.

Skiriamos trys premijos:

I-oji - 5,000 dol,

II-oji - 3,000 dol.,

III-oji - 2,000 dol.

Tema kūrėjams: LIETUVAI–TŪKSTANTIS METŲ!

Mes didžiuojamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra.

Laikas:

Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu 2009 m. birželio 30 d. Prašome ne-laukti ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti: ALTS, KONKURSAS

2711 West 71 st Street Chicago, IL 60629, USA

Teksto paruošimas:

Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiute-riu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapy-vardis turi būti užrašytas ant atski-ro užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adre-su, telefono ir fakso numeriu. Tik lai-mėjusio rašytojo vokas bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija:

Danutė Bindokienė,
Dr. Jonas Jasaitis,
Petras Pavilionis,
Stasė Petersonienė,
Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas:

Lietuvių literatūros šventėje, Čika-goje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

neigiamą poziciją dėl priešra-ke-tinio skydo dislokavimo Lietuvoje suformavo ne išori-nės spaudimas iš Rusijos, o bendra strateginė gynybinė padėtis Europoje. „Tokios sis-temos įvedimas Rusijos pašo-nėje, žinant šių dienų techno-logijas, nėra būtinas. Ar ta gy-nimo sistema bus už 500 ki-lometrų, ar už 300 kilometrų, ar per pusę kilometro nuo Ru-sijos sienos, nematau didelio skirtumo, žinant šių dienų technologijų pasiekimus“, -

sakė V.Adamkus.
JAV ir Lenkija tęsia dery-bas dėl priešraketinės gyny-bos skydo elementų disloka-vimo šioje šalyje, tačiau Len-kija jau ne kartą užsiminė, kad JAV, kaip alternatyvą, svars-to ir Lietuvos variantą. Len-kijos spauda skelbia, kad sky-do elementui gali būti pasi-rinktos Palangos ar Šalčinin-kų apylinkės. Lietuva ne kar-tą neigė šią informaciją, tvir-tindama, kad jokios derybos nevyksta.

LEONARDO ŠIMUČIO VEIKLA LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJOJE

LIETUVOS VYČIŲ 95 METŲ JUBILIEJAUS PROGA

Prof. dr. Juozas Skirius

I.

Lietuvių išeivija mūsų tautos istorijai paliko ir dar paliks savo sukurtų kultūrinių, politinių, ekonominių organizacijų veiklos ryškius pėdsakus, kurie gerai atspindi užsienyje gyvenančių tautiečių siekius išlaikyti savo tapatumą, priešintis negailestingam nutautėjimo procesui, telkti tėvynainius kultūrinei veiklai, remti besikuriančią Lietuvos valstybę ir jos gyventojus. Viena iš tokių organizacijų - tai *Lietuvos Vyčiai*, kuriai šiais metais suėjo 95 metai. Praėjusio amžiaus pradžioje įkurta išeivių jaunimo gyvuojanti iki šiandien. Tai unikalus išeivijos istorijoje atvejis, turėjęs ir iki šiol turintis svarbią reikšmę ne tik JAV lietuvių bendruomenei, bet ir visai lietuvių tautai bei Lietuvos valstybingumui.

Šio sumanymo daigai pradėjo rodytis dar 1912 metais katalikiškų draugijų susirinkimuose. Viename draugijos *Lietuvių Vil-tis* susirinkime (Orchard Lake, Mich.) buvo prabilta į jaunuo-menę: "Nuo jaunuo-menės priklausau užmirusių tautų atgimimas, o gyvuojančių pakėlimas ant aukštesnio laipsnio. Jaunuo-menei taip pat priklauso ir mūsų Tėvynės atgimimas ir ant jos atsiremia tautos restauracija. Kadangi jaunuo-menė yra tautos žiedas, ji turi būti sveika iš visų pusių". **Ir štai 1913 m. balandžio 27 d. Lawrence, Mass.,** įvyko jaunimo organizacijos steigiamasis seimas, kuriame dalyvavo M. A. Norkūnas, S. Bugnavičius, A. Simoniūtė, K. Urbonas, S. Mačiulskis, A. Jan-kauskas, V. Paulukaitis, A. Mačiulskaitė, kunigai J. Aleknavičius ir A. Jusaitis. Buvo paruoštas organizacijos konstitucijos projektas, išrinkta Centro valdyba (pirmininkas M. Norkūnas), organizacija gavo ir savo šūkį "Dievas ir Tėvynė". Žinia apie organizacijos įkūrimą greitai ap-lėkė visas lietuvių kolonijas. Tais metais buvo įsteigta 12 skyrių (vėliau pervadinta į kuopas), į kuriuos įstojo daugiau kaip 700 narių. Skyriai buvo kuriami toliau, nes į organizacinę darbą įsi-jungė daug aktyvistų, tarp kurių buvo ir kę tik iš Lietuvos atvykęs (1913 metais) **Leonardas Šimutis**, būsimasis vienas iš ryškiausių JAV lietuvių veikėjų. Šio straipsnio autorius, neturėdamas tikslo nušviesti Lietuvos Vyčių istoriją, norėtų paliesti vieną šios istorijos epizodą, susieta su minėtos asmenybės veikla organizacijoje, kuriant ir stiprinant jos kuopas Čikagoje

Ką tik atvykusio iš Lietuvos Leonardo Šimučio požiūrį į tau-

tinę veiklą sustiprino 1914 metais apsigyvenęs *Dievo apvaizdos* parapijoje Čikagoje pas kunigą Mykolą Krušą vienas iš žymiausių to laikotarpio veikėjų kunigas Fabijonas Kemėsis, kuris po laikraščio *Draugas* redaktoriaus kunigo Antano Kaupo mirties buvo pakviestas redaguoti šį katalikišką savaitraštį. L. Šimutis šį garsų veikėją pažino dar 1912 metais, kai kunigas F. Kemėsis lankėsi Šilalėje, iš kur Leonardo tėvas vežė kunigą ir sūnų į Tauragę. Tos kelionės metu abu susipažino ir turėjo galimybę pabendrauti¹. Judviejų susitikimas Čikagoje abiems buvo savotiška staigmena. Reikia pasakyti, kad kunigui F. Kemėšiui darė įspūdį neblogai išsilavinęs, judrus jaunuolis. Ir jis pasistengė Leonardą sudominti veikla tarp lietuvių išeivių. Tuo labiau, kad kunigas visuomet stengėsi į organizacinę darbą burti kuo daugiau jaunų pasauliečių.

Juozas Eretas knygoje, skirtoje Kazio Pakšto biografijai, rašo, jog kunigas F. Kemėsis, atvykęs į Čikagą, pradėjo jaunuo-lius burti į Vyčių organizaciją², kurioje jam uoliai talkininkavo Leonardas Šimutis³. Pirmoji Vyčių kuopa Čikagoje, t.y. 4 kuopa, kaip jau buvo minėta, susikūrė 1914 metų balandžio 14 d. *Dievo apvaizdos* parapijoje. Būtent ją suorganizavo L. Šimutis ir Aleksandras Aleksis, padedant kunigui F. Kemėšiui. Jie organizavo vakarinius jaunimui kursus ir patys jiems skaitė paskaitas iš lietuvių literatūros, kalbos ir istorijos. Įsteigė knygyną ir skaityklą. Buvo suorganizuotas dramos ratelis, kuriam patys statė veikalus, patys režisavo ir svarbesnius vaidmenis vaidino. Trūkstant dramos veikalių, L. Šimutis pats jų keletą parašė⁴. Pažymėtina, kad tais laikais visi Lietuvos Vyčių renginiai apsieidavo be svaigalų, nes organizacija įvairiais būdais (spektakliais, eilėraščiais, spaudoje ir pan.) propagavo blaivų gyvenimo būdą. Vyčių 4-oji kuopa tapo pavyzdinė, į kurią lygiavosi kitos, naujai besikuriančios vyčių kuopos. Ši kuopa veikėjų prisiminimuose dar įvardinta kaip "istorinė", nes jai priklausė be jau minėtų organizatorių tokie veikėjai, kaip Kazys Pakštas, Aleksandras Račkus, kunigas M. Krušas, dailininkas Izidorius Ilekis, Stasys Šimulis, Matas Zizas ir kt., kurie vėliau savo veikla pasižymėjo ne tik vyčiuose, bet ir visoje mūsų išeivių visuomenėje, o kai kurie net ir Lietuvoje. Būtina pažymė-

ti, kad šioje kuopoje gimė Vyčių himnas, kuriam žodžius parašė poetas kunigas M. Gustaitis, o muziką - A. Aleksis. Jau buvo minėta, kad Vyčių 4-oje kuopoje L. Šimutis įsteigė chorą, kuris davė pagrindą gerai žinomam bei veikliam *Čikagos apskrities vyčių chorui*, įkurtam 1916 m. sausio 26 d.⁵ ir išsilaikiusiam iki šių dienų. Apskrities choro idėja ir suorganizavimo iniciatyva taip pat priklauso Leonardui. Tuo metu choras tapo labai populiarus išeivių tarpe ir norinčių jame dainuoti netrūko. Pavyzdžiui 1916 metais šis choras jau turėjo 137 narius⁶. Reikia pažymėti, kad L. Šimučio iniciatyvos dėka 1914 m. rugsėjo 1 d. susikūrė ir Vyčių 16-oji kuopa Čikagoje⁷.

L. Šimučio visuomeniniame gyvenime svarbus įvykis - tai 1915 m. liepos 1-2 dienomis įvykęs Vyčių III seimas Čikagoje. Tarp 40 delegatų randame ir Leonardą pavarde. Nuo Vyčių 4-osios kuopos delegatais į Seimą dar buvo pasiųsti A. Aleksis, kunigas J. Vaičiūnas, K. Valteraitė, L. Burba, J. Juodelis ir P. Žagūnis. L. Šimutį išrinko į atsakingas pareigas - Seimo pirmininko P. Juškaičio pavaduotoju⁸. Seimo pirmos dienos vakare buvo numatyta gana plati - 8 dalių kultūrinė programa. Vakara atidarė L. Šimučio parašytas ir režisuotas spektaklis *Iš grabo į kalėjimą*, po to eilėraščių deklamavimas, grojimas pianinu ir dueto dainos; ir vėl L. Šimučio eilėraščiai, po jo muzikinis atskiras atlikimas kanklėmis ir smuiku. Vakara užbaigė Vyčių 4-osios kuopos choras atlikdamas *Vyčių himną*, K. Čiurlionio *Beaušanti ausrelė*, A. Aleksio *Miels Tėveli, Motinėle* ir K. Sasnausko *Karvelėlis*⁹. Taigi, kultūrinėje dalyje dominavo Vyčių 4-osios kuopos atstovai, kurie tikrai pademonstravo savo meninius sugebėjimus. Matome, kad Leonardo pavarde fiksuojama tarp kultūrinės dalies autorių, o be to jis ir pats vaidino spektakliuose. Savo nepublikuotuose atsiminimuose L. Šimutis mums atskleidžia kaip jis tapo "poetu". Pirmiausia prasidėjęs Pirmasis pasaulinis karas labai apsunkino susisiekimą su Lietuva - ne tik retai begaudavo laiškus iš artimųjų, bet praktiškai nutrūko išeivių aprūpinimas iš Lietuvos spauda, knygomis, nebegaudavo rašytojų kūrinių, lietuviškos muzikos, dainų bei eilėraščių. O tuo metu JAV lietuvių kultūrinis gyvenimas stiprėjo. Anot Leonardo, patiems prisiėjo šį tą kurti. Artimi draugai, žinodami

Leonardas Šimutis, ilgametis Lietuvos išlaisvinimo organizacijos - Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas.

jo polinkį, "vertė" jį kas mėnesį parašyti po keletą eilėraščių, poemų, vaizdelių ir pan¹⁰. Jis prisimena vieną epizodą kai naujo žurnalo *Vytis* redaktoriai paprašė šį tą parašyti į leidinį. Kilo Leonardui mintis parašyti eilėraštį, kurį pavadino *Meilė*. Tačiau jam eilėraštis nepatiko ir jį išmetė į šiukšlių krepšį. Tačiau redaktorių A. Račkus suradęs eilėraštį buvo kitos nuomonės ir pareiškė, kad eilėraštis vertas ne tik publikavimo, bet ir muzikos. K. Pakštas perskaitęs eilėraštį tuojau Leonardą pavadino poetu. Eilėraščiui muziką parašė A. Aleksis, o, anot A. Račkaus, knygų leidėjas Jonas Tananevi-

čius eilėraštį išleido atskirų deli-liu tiražu (tačiau žurnale *Vytis* nurodyta, kad tiražas buvo išleistas *Draugo* spaustuvėje). Ir vėliau retas vyčių koncertas apsieidavo be kūrinių *Meilė*¹¹, mat jo žodžiai publiką žavėdavo, jaudindavo: "Kas ryto prie lango nakties tylumoj? Kas ašaras lieja karčias? Kas trokšta išgirsti kur nors toliumoj lakštingalos giesmes gaudžias?... " ir taip toliau¹².

Kai Vyčių III seime paaiškėjo, kad organizacijos narių skaičius jau pasiekė 3.000 jaunuo-lių, buvo nuspręsta steigti savo leidinį, pavadintą *Vytis*.

(Bus daugiau)

¹ L. Šimučio atsiminimai (1909-1913). *LTSC/PLA*. L. Šimučio fondas, dėžė nr.7,b.23 (Mano atsiminimai- rankraščiai 1911-1915 m.).

² JAV lietuvių katalikų jaunimo organizacija įkurta 1913 m. balandžio 27 d. Lawrence, Mass. Jos tikslas – kovoti su laisvamanyste ir nutautinimu, sulaikyti jaunimą nuo mišrių šeimų kūrimo (plačiau žiūr.: Vyčiai. *Lietuvių enciklopedija*. Boston, 1965, t.33, p.502-504; *Lietuvos Vyčiai Amerikoje. Surinko ir redagavo Ignas Sakalas*. Čikaga, b.m., 160 p.).

³ Eretas, Juozas. *Kazys Pakštas. Tautinio šauklio odisėja (1893-1960)*. Roma, 1970, p. 21.

⁴ Šimutis, L. Į Lietuvos Vyčių praeitį pažvelgus. *Vytis*, 1953, rugpjūtis, nr. 8, p. 20.

⁵ Šimutis, L. Lietuvos Vyčiai prieš 60 metų. Chicagos vyčių veikla 1915 metais. *Draugas*, 1975, vasario 5, nr. 30, p. 3; Ambrose, Aleksas. *Chicagos lietuvių istorija 1869-1959*. Chicago, 1967, p. 261.

⁶ P-tis, J. Lietuvių bendruomenė - medis be šaknų (Karingi LB nusiteikimai). *Naujienos*, 1975, sausio 25.

⁷ Ambrose, Aleksas. *Chicagos lietuvių istorija 1869-1959*. Chicago, 1967, p. 406.

⁸ Protokolas Lietuvos Vyčių III kongreso, laikyto 1 ir 2 d. liepos m. 1915 m. Chicago, Ill. *Draugas*, 1915, rugsėjo 2, nr. 36, p. 5.

⁹ Vyčių III kongresas. *Ten pat*, birželio 24, nr. 26, p. 3.

¹⁰ Kūrybos pradžia Amerikoje. *LTSC/PLA*. L. Šimučio fondas, dėžė nr.7,b.23(Mano atsiminimai- rankraščiai 1911-1915 m.).

¹¹ *Ten pat*; Meilė. *Vytis*, 1916, vasario 18, nr. 3(9), p. 8.

¹² Meilė. Leonardas Šimutis (L. Šilelis). *Ilgesio valandėlės. Eilėraščiai*. Chicago, 1988, p. 69.

„SIBIRO ŽYGEIVIAI“ LEIDOSI Į PENKTAJĄ KELIONĘ

Vilnius, liepos 4 d. (bernardinai.lt). Projekto „Misija Sibiras“ internetinėje svetainėje – emblema, vaizduojanti jaunuolius, kurie drauge kelia parvirstusį kryžių, o už jų nugarų plevėsuoja Lietuvos trispalvė. Vilniaus geležinkelio stotyje vakar, liepos 3-iają, nuo 16 valandos šurmuliavo žaliais projekto marškinėliais vilkintys jaunuoliai, pasiryžę simboliniam ir kartu labai realiam žygiui į Rusijos tolybes. Į spaudos konferencijos dalyvių stalą atremtos prieš kelionę ilsėjosi nemažos žygeivių kuprinės. Dvidešimt trijų žmonių grupę (kurioje – ir jaunimui ypač gerai žinomi pramogų pasaulio atstovai Marijonas Mikutavičius bei Martynas Starkus), vadovaujamą ekspedicijos vadovo Gintauto Alekno, išlydėjo artimieji, draugai bei politikai, valdžios atstovai, įvairių organizacijų vadovai.

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) jaunimo ekspedicijas į Sibirą organizuoja nuo 2006-ųjų. Nuo projekto pradžios jau įvyko keturios istorinės ekspedicijos į lietuvių trėmimų, koncentracijos stovyklų ir įkalinimo vietas Sibire. Jaunuolių tikslas – aplankyti protėvių tremties vietas, sutvarkyti apleistas kapavietes, papasakoti ten gyvenantiems tautiečiams apie šiandieninę Lietuvą, o grįžus – perteikti „gyvą“ istoriją savo bendraamžiams. Ekspedicijai pasibaigus, interneto svetainėje publikuojami dalyvių dienoraščiai, nuotraukos, per Lietuvą keliauja edukacinės parodos.

Šiomet norą dalyvauti ekspedicijoje pareiškė daugiau kaip 1 600 jaunuolių. Iš jų per 60 buvo pakviesta dalyvauti bandomajame žygyje Dzūkijos miškuose, po kurio buvo atrinkti tikrieji ekspedicijos dalyviai. Tai – medicinos, istorijos, teisės, technikos sričių, Karo akademijos studentai, taip pat jau baigę studijas jaunuoliai.

LiJOT prezidentas Šarūnas Frolenko džiaugėsi, kad idėja sulaukia vis didesnio visuome-

nės palaikymo. Pasak jo, projektu siekiama paneigti stereotipus, esą jaunimas linkęs tik emigruoti arba nusikalsti. Pasak LiJOT prezidento, iš tiesų jauni žmonės yra ir patriotiški, ir pilietiški, tik reikia jiems suteikti būdų ir formų, kaip išreikšti tuos patriotinius ir pilietinius jausmus.

Išlydėdami keliautojus kalbėjo projekto globėjai – J. E. prezidentas Algirdas Brazauskas ir Europos Parlamento narys profesorius Vytautas Landsbergis. V. Landsbergis, pavadinęs išvažiuojančiuosius „drašiu jaunimu“, ragino visų „Misija Sibiras“ ekspedicijų dalyvius burtis į broliją ir išleisti knygą, kurioje būtų publikuojama šių Sibiro kelionių medžiaga. Spaudos konferencijoje dalyvavęs krašto apsaugos ministras Juozas Olekas čia pat pažadėjo paramą tokiai knygai. Jis papasakojo keturis kartus grįžęs iš Sibiro, bet į ten vykęs tik tris kartus – krašto apsaugos ministras yra gimęs tremtyje, Krasnojarsko krašte.

Ekspediciją parėmė LR švietimo ir mokslo ministerija, kultūros ministerija ir užsienio reikalų ministerija (taip pat ir privatūs rėmėjai – „MG Baltic“, SONY, „Lietuvos geležinkeliai“). URM valstybės sekretorius Deividas Matulionis teigė, kad užsienio reikalų ministerija, remdama projektą iš vystomojo bendradarbiavimo programos lėšų, įžvelgia didelę šios akcijos tarptautinę reikšmę.

Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriato vykdantysis direktorius Ronaldas Račinskas pabrėžė, kad labai svarbu giliau suvokti savo tautos istoriją, ir priminė, kad dabar visame pasaulyje iš naujo apmąstomi totalitarinių režimų baisumai.

Lietuvos politinių kalinių sąjungos ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkas Antanas Napoleonas Stasiškis teigė lenkiąs galvą prieš projekto sumanytojus, o jo dalyviams linkėjo ištvermės. Pa-

Spaudos konferencija, kurioje kalbėjo projekto „Misija Sibiras“ globėjai prezidentas Algirdas Brazauskas ir Europos Parlamento narys profesorius Vytautas Landsbergis.

UŽ TRĖMIMĄ Į SIBIRĄ - 5 METAI ATVIROJE KOLONIJOJE

Buvęs sovietų milicininkas Zigmantas Dubosas, kuriam dabar yra 80 metų, už Lietuvos gyventojos ištėmimą į Sibirą pasiūstas kalėti 5 metus atviroje kolonijoje. Tokią bausmę nuteistajam birželio 20 d. skyrė Lietuvos apeliacinis teismas. Po šio teismo sprendimo nuosprendis šioje byloje įsiteisėjo ir nuteistasis gali būti išgabentas atlikti bausmės, jei nepateiks prašymo sustabdyti laisvės atėmimo bausmės vykdymą.

sak A. N. Stasiškio (tremtinių sūnaus, kalėjusio Sibire), ši ekspedicija turi labai aiškų humanistinį tikslą, ji veda į teisingesnius santykius su didžiąja Lietuvos kaimyne.

Likus mažiau nei pusvalandžiui iki traukinio Vilnius – Maskva išvykimo, ekspedicijos dalyvių vardu žodį tarė Marijonas Mikutavičius. Atsakydamas į Vytauto Landsbergio išreikštą lūkestį, kad galbūt kelionėje Marijonas surimtės, M. Mikutavičius nejuokaudamas paaiškino, kad surimtėti greičiausiai nepavyks, nes į ekspediciją vyksta labai linksmų žmonių kompanija. O paskui dar rimčiau prisiminė savo senelio tremtinio žodžius, kad gerų žmonių yra visais laikais ir visur, ir pabrėžė, kad praeities tragedijos neturi kurstyti keršto jausmo.

Ekspedicijos dalyviai 17 val. traukiniu išvyko į Maskvą. Kelionė tęsiama lėktuvu į Irkutską. Ekspedicija bus sukoncentruota į Taišeto rajoną. Bus aplankytos šios vietovės: Biriusinskas, Kvitokas, Talaja, Salianaja ir kitos. Svarbiausias ekspedicijos tikslas – sutvarkyti labai apleistas antras pagal dydį lietuviškas Sibiro kapines. Patyrusio ekspedicijų vadovo Gintauto Alekno vedami žygeiviai daugybę kilometrų su kuprinėmis ant pečių keliaus pėsčiomis, didžiąją laiką gyvens palapinėse gamtoje. Žygis Sibire truks tris savaites – nuo liepos 3 d. iki liepos 23 d.

Pagal naują nuosprendį senukas turės apsigyventi atviroje kolonijoje, kurioje nuteistieji yra laikomi be apsaugos, tačiau yra prižiūrimi; jei yra būsto sąlygos, gali gyventi šalia atviros kolonijos su savo šeimomis; turi pakankamai laisvės pasimatyti su artimais-

siais, gauti siuntinius, skambinti telefonu, išvykti už kolonijos ribų gydymosi, darbo, ar mokymosi tikslais, vykti namo atostogų ir pan. Nuosprendį per tris mėnesius šalys dar gali apskusti Lietuvos Aukščiausiam Teismui.

lrytas.lt

Labai laukiam

NAUJŲ *DIRVOS* SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinųjų skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2008 m. lapkričio 1 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol..

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

BALSAVIMAS 2008 M. SPALIO 12 D. LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMUOSE

Kviečiame visus Lietuvos Respublikos piliečius JAV balsuoti eiliniuose Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose 2008 m. spalio 12 d.

Balsavimą Jungtinėse Amerikos Valstijose organizuos Lietuvos Respublikos ambasada Washington, Lietuvos Respublikos Generaliniai konsulatai Chicago ir New York, bei Lietuvos Respublikos garbės konsulatai Cleveland, Los Angeles ir Seattle. LR piliečiai galės balsuoti paštu arba atėję į Lietuvos ambasadą Vašingtone ar vieną iš minėtų konsulinių įstaigų.

Daugiau informacijos apie rinkimus galite rasti LR ambasados Vašingtone tinklalapyje www.ltembassyus.lt, Generalinio konsulato Čikagoje tinklalapyje www.konsulatas.org, Generalinio konsulato Niujorke tinklalapyje www.ltconsny.org arba LR Vyriausiosios rinkimų komisijos tinklalapyje www.vrk.lt.

LR ambasada JAV inf.

CHICAGO, IL

LIETUVOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRO VIEŠNAGĖ

Pasaulio lietuvių centre birželio 29 d. Lemonte susirinkę lietuviai klausėsi Lietuvos užsienio reikalų ministro Petro Vaitiekūno, kurį lydėjo diplomatų delegacija: LR ambasadorius JAV Audrius Brūzga, LR Vyriausybės kancleris Valdemaras Sarapinas, ambasadorė Violeta Matulaitė ir LR ministro pirmininko patarėjas Mindaugas Jurkynas. Diplomatus lydėjo LR Generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius.

LR Užsienio reikalų ministras nesakė, kad priimtas pilietybės įstatymas yra pakankamai geras. Jį dar gali tekti taisyti. "Aš atvažiauvau išklausti jūsų, ką jūs galvojate, ką Lietuvos Vyriausybė turi daryti, kas jums svarbu". Buvo ministrui daug klausimų, ne visi malonūs jam. Daugiau apie tą įstatymą kalbėjo Violeta Matulaitė, kuri išskyrė septynias žmonių grupes, apie kurias jau buvo rašyta, kurios galės turėti dvigubą pilietybę.

Buvo klausimas, kodėl valdžia nieko nedaro, kad Lietuvoje būtų sudaromos sąlygos normaliai gyventi jaunimui ir kad jie nevyktų į užsienį. Lietuva visa išdraskyta ir kodėl pensininkai labai vargsta gaudami mažą pensiją, kodėl valdžia jais nesirūpina.

Ministras P. Vaitiekūnas atsakė į klausimą klausimu. "Tai kodėl išvažiavote, o ne kūrėte Lietuvos gyvendami joje." (Žmonės sužžė jam nepritardami). "Seimo niekas ant virvutės nenuleido, už jį balsavote jūs pagal savo sąžinę ir supratimą. Jei jums nepatiko, tai išvažiavote iš Lietuvos ir nebedalyvaujate jos kūrime... Daug negerovių yra Lietuvoje, bet valdžia išrinkta žmonių, o ne kažkokių okupantų. Ji yra liaudies veidrodis, ir jei nepatinka veidelis, kurį matote veidrodyje, tai nereikia kaltinti veidrodžio... Lietuva patyrė penkiasdešimt metų okupaciją ir jos pasekmės yra žymiai skaudesnės, nei mes norime. Lengviausia yra pabėgti nuo atsakomybės, todėl negalime kaltinti valdžios, kuri išrinkta demokratiškai."

Būta ir daugiau klausimų. Bet ministras dar susitiko su žiniasklaidos atstovais. Į klausimą, kodėl įstatymo projekte dėl dvigubos pilietybės tik lietuviai, gyvenantys Europos Sąjungos ir NATO valstybėse, turės teisę į dvigubą pilietybę, bet kodėl išskiriami lietuviai Australijoje, Azijos, Afrikos ir kitose šalyse, ministras atsakė, kad jie nebus užmiršti ir įstatymas galės būti taisomas. "Reikia sukurti tokią formu-

lotę, kurioje nebūtų vardijamos visos šalys, o surasta formuluotė, kuri atitiktų Konstitucinio Teismo sprendimą ir neprieštarautų Konstitucijai".

Iš Lemonto LR UR ministras vyko į Summit miestelio parką, kuriame buvo surengtos lietuvių dienos - piknikas. Šio renginio ruošėjai "Kunigaikščio užžeigos" savininkas Andrius Bučas, pritariant Lietuvos konsulatui Čikagoje.

ST

ATSISVEIKINTA SU KONSULU

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Arvydas Daunoravičius šio mėnesio pabaigoje baigia savo penkerių metų tarnybą ir grįžta į Lietuvą. Jo vadovaujamas konsulatas aptarnavo 28 valstijose gyvenančius JAV lietuvius. "Seklyčioje" jam buvo suruoštas atsisveikinimo pobūvis. Jį pradėjo LB Socialinių reikalų tarybos pirm. Juozas Polikaitis. Konsulas savo kalboje sakė, kad gaila palikti tiek puikių lietuvių, bet tokia diplomato, nes "nieko nėra pastovesnio už nepastovumą". Niekada nežinau, kur būsi skiriamas. Jis dėkojo JAV lietuviams už lietuviškumo išlaikymą ir pats sakėsi patyręs kaip sunku išlaikyti lietuvių. Konsulo senelis anuomet dirbo Čikagos skerdyklose - žemiškame pragare. Jo vaikaitis - dabartinis konsulas - po 80 metų grįžo Lietuvos valstybės konsulo pareigoms. Jam gausiai susirinkusieji linkėjo laimės, teikė gėlių puokštes. Konsulas A. Daunoravičius buvo labai gerbiamas visų lietuvių - gaila, kad jo nebeturėsime.

ST

ST. PETERSBURG, FL

IŠVYKO MISIJOS VADOVAS

Birželio mėn. 30 d. Šv. Kazimiero Misijos vadovas kan. Bernardas Talaišis išvyko atostogų į Lietuvą. Grįš rugpjūčio mėn. 1 d. Jį pavaduoja Truskavos Šv. Dvasios parapijos klebonas, Vytauto Didžiojo Universiteto kapelionas, teologijos licenciatas kun. Simas Maksvytis.

GRAŽIAI ATŠVĘSTA TĖVO DIENA

Birželio mėn. 15 d. sekmadienį tėvai, atsilankę į klubo popietę, buvo pavaišinti buteliu alaus. Sveikindama tėvus, pirmininkė Loreta Kynienė priminė, kad Amerikoje Tėvo diena pradėta švęsti daug vėliau, negu Motinos diena. Ji pakvietė Alvitą Kerbelienę paskaityti nežinomo autoriaus tėvo laišką vaikams. Rūtelė Navickaitė, lituanistinės mokyklos mokinė, mokyklos vardu pasveikino tėvelius ir padėklamavo jiems skirtą eilėraštį.

Pirmininkė L. Kynienė pa-

Lietuvos Respublikos Generalinio konsulato konsulas Arvydas Daunoravičius.

Z. Degučio nuotr.

MIRĖ ILGAMETĖ BALFO PIRMININKĖ

Š. m. liepos 8 d., 8 val. vakaro mirė pasižymėjusi ir iškili JAV lietuvių visuomenės veikėja Maria Juozaitytė-Rudienė, Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo - BALFo - pirmininkė. Į BALFo veiklą įsitraukė nuo pat jo įkūrimo 1944 m., o nuo 1954 m. buvo BALFo direktorė. Nuo 1960 m. ėjo vicepirmininkės pareigas. 1972 m. buvo išrinkta pirmininke ir tose pareigose buvo iki šių dienų.

Visą savo gyvenimą aktyviai dalyvavo lietuvių ir amerikiečių organizacinėje veikloje, eidama atsakingas pareigas - BALFe, Lietuvos Vyčiuose, Lietuvių Moterų klube, Šv. Kazimiero Seselių rėmėjų draugijoje, Lietuvių Romos Katalikų federacijoje. Rūpinosi lietuviškų mokyklų išlaikymu, finansavo vadovė-

lių leidimą, rėmė Čikagos lietuvių operos pastatymus. Daug metų buvo tarptautinės šalpos organizacijos CARE direktorė.

Maria Juozaitytė-Rudienė gimė 1914 m. birželio 29 d. Westville, IL, ir ten praleido savo vaikystę. Šeimai persikėlus į Čikagą, lankė Šv. Kazimiero mergaičių akademiją, poto įstojo į De Paul universitetą, kurį baigė 1936 metais. Nuo 1942 m. kartu su vyru inžinieriumi Antanu Rudžiu įsteigtoje plieno gaminių įmonėje „Rockwell Engineering Co." ilgus metus dirbo administratore iki įmonės uždarymo. Daug metų vadovavo 1968 metais įsteigta lietuviškai radijo programai.

Už nuopelnus karitatyvinėje ir katalikiškoje veikloje buvo pagerbta popiežiaus Jono Pauliaus II, jai buvo įteiktas medalis „Pro Ecclesia et Pontifice". Už nuopelnus lietuvių tautai 2003 m. vasario 16 d. prezidento Valdo Adamkaus buvo apdovanota Vytauto Didžiojo ordino Komandoro kryžiumi.

BALF'o inf.

skaitė gautą laišką iš arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus, kuriame jis dėkoja už auką, kuri jam buvo įteikta jo atsilankymo St. Petersburgu metu ir buvo skirta Šiluvos stebuklo 400 metų minėjimui.

Popietę užbaigė Mečys Šilkaitis su žiniomis iš Lietuvos.

NAUJA KLUBO VIRĖJA

Pasitraukus Nijolei ir Kostui Dimams iš klubo virėjų pareigų, jas sutiko perimti Angelė Straukienė, kuri jau gana gražiai užsirekomendavo išvirdama kelių sekmadienių pietus. Artimiausiu laiku ji planuoja persikelti į St. Petersburgą.

ŠILUVOS MINĖJIMO KOMITETO POSĖDIS

Birželio mėn. 22 d. po pietų klubo mažojoje salėje gru-

pė lietuvių posėdžiavo, kaip geriau surengti Šiluvos stebuklo 400 metų minėjimą St. Petersburgu, kuris numatytas šių metų lapkričio mėn. 9 d. Kadangi pirmininkaujantis šiam minėjimui kan. B. Talaišis išvyksta ilgesniam laikui į Lietuvą, tai buvo sudarytas minėjimui ruošti komitetas, susidedantis iš Aldonos Česnaitės, Viliaus Juškos, Angelės Karnienės, Loretos Kynienės ir Mečio Šilkaičio.

Lietuvių žinios, birželis, Nr.384.

Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio 75-erių metų sukakties minėjimas įvyko liepos 13 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, Čikagoje, šv. Mišiomis, skirtomis Dariaus ir Girėno žygdarbiui atminti. Šv. Mišias koncelebravo kunigai: kleb. A. Markus, dr. K. Trimakas, kun. J. Kelpšas, tėvas A. Gražulis, SJ. Iškilnės prie paminklo Dariui ir Girėnui prasidėjo Lietuvos ir JAV himnais, atliko dūdų orkestras „Gintaras", dalyvavo lietuviškos organizacijos, JAV karo veteranai, kariškiai, valstybės pareigūnai, diplomatai. Vyko kariškas žuvusiųjų pagerbimas, gėlių, vainikų, vėliavų padėjimas.

LIETUVA IR PASAULIS

Liepos 13 dieną, prezidentas Valdas Adamkus vyko į Lenkiją, kur dalyvaus Stepono Dariaus ir Stasio Girėno 75-ųjų skrydžio per Atlantą metinių minėjimo renginiuose Pščelniko, Mislibožo ir Ščecino miestuose. Pagrindinėse jubiliejinių renginių iškilmėse dalyvavo ir Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski.

Lietuvos ir Lenkijos prezidentai Pščelnike susitiko su Tarptautinės jaunimo stovyklos "Lituanika-75" dalyviais, dalyvavo Šv. Mišiose S. Dariaus ir S. Girėno memoriale. V. Adamkus lankėsi S. Dariaus ir S. Girėno muziejuje. Mislibože lakūnų vardu pavadintame skverelyje Lietuvos vadovas atidengė atminimo lentą ir paminklinį akmenį. Jis taip pat susitiko su Lenkijos lietuvių bendruomenės atstovais. Ščecine prezidentas V. Adamkus dalyvavo atminimo lentos pašventinimo ir atidengimo šio miesto katedroje ceremonijoje, pranešė Prezidento spaudos tarnyba.

Istorija mena, kad 1933 metų liepos 15 dieną S. Darius ir S. Girėnas lėktuvu "Lituanica" iš Niujorko išskrido į Kauną. Perskridus Atlanto vandenyną, naktį iš liepos 16-osios į 17-ąją Soldino (tuomet Vokietija, dabar Mislibožas, Lenkija) miške dėl neišaiškintų priežasčių lėktuvas sudužo, lakūnai žuvo. Katastrofos priežastis neiški. Oficialiai buvo pranešta, kad lėktuvas sudužo dėl audros ar sugedus motorui.

Senosiose Kauno kapinėse Vytauto prospekte pagal Vytauto Landsbergio-Žemkalnio projektą buvo pastatytas mauzoliejus (1958 m. nugriautas), į kurį 1937 m. lapkričio 1 d. pergabenti lakūnų palaikai. Baigiantis karui 1944 m. kūnai paslėpti Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto rūsiuose, 1964 m. perlaidoti Kauno Aukštųjų Šančių karių kapinėse. S. Darius ir S. Girėnas įveikė Atlantą per 37 val. 11 min., iki katastrofos vietos nuskridę 6411 kilometrų.

Europos Parlamento narę Laimą Andrikienę džiugina tai, kad Europos Parlamentas didele balsų dauguma priėmė rezoliuciją dėl Baltijos jūroje numatyto tiesti dujotiekio "Nord Stream" poveikio aplinkai vertinimo. Prieš balsavimą EP plenariniame posėdyje vykusioje diskusijoje dalyvavusi L. Andrikenė kalbėjo apie skaidrumo stoką. "Šiandien ne kartą buvo minima ESPOO konvencija, būtinybė visoms suinteresuotoms šalims laikytis tarptautinių aplinkosaugos standartų. Bet juk Rusija net nėra ratifikavusi ESPOO konvencijos! Pažadai, kad net ir neratifikavus konvencijos bus laikomasi jos nuostatų, neįtikina, nes mes puikiai žinome mūsų patyrimą su Rusija dėl Energetikos chartijos", - pažymėjo L. Andrikenė. ESPOO konvencija - tai tarptautinis susitarimas, kuriuo numatomas privalomas išankstinis poveikio aplinkai vertinimas. Rusija yra prisijungusi prie šios konvencijos, bet jos neratifikavusi.

Didele balsų dauguma patvirtintoje neįpareigojančioje ataskaitoje Europos Parlamentas pareikalavo prieš tiesiant dujotiekį Baltijos jūros dugnu nepriklausomai įvertinti jo poveikį aplinkai, taip pat apsvarstyti alternatyvius jo maršrutus bei aiškiai numatyti atsakomybę už galimą žalą. EP nuomone, panašūs projektai turėtų būti įgyvendinami kartu su visomis Baltijos jūros regiono šalimis, o Europos Sąjungos vaidmuo juose turėtų būti svarbesnis.

Gausi Airijoje gyvenančių lietuvių bendruomenė nori daryti įtaką ne tik Eurovizijos, bet ir ateinančių rudenį vyksiančių rinkimų į Seimą rezultatams. Tam pasitelkiami net šokiruojantys būdai. Airijos lietuvių bendruomenė išleido plakatus, kuriuose pavaizduotas tuščias karstas. "Aš esu? Išėjęs balsuoti", - neįprastu būdu į rudenį vyksiančius rinkimus siekiama atkreipti Airijos lietuvių dėmesį. Išeiviams primenama, kad Lietuvoje yra buvę atvejų, kai buvo pasinaudota net mirusių piliečių balsais. "Neleisk pavogti Tavo balso ir panaudoti ne Tavo labui. Juk tu esi gyvas!" - ragina lietuvių susibūrimo vietose atsiradę plakatai.

Lenkijos garbės konsulas Klaipėdoje Tadeusz Jerzy Maciol apie jam skirtą Lietuvos valstybinį apdovanojimą sužinojo tik iš *Klaipėdos* žurnalistų. "Apie jokių apdovanojimą nieko nežinau. Esu girdėjęs apie tai tik gandus, tačiau oficialiai man niekas nieko nepranešė", - *Klaipėdai* tvirtino T.J. Maciol. Prezidento kanceliarijos Valstybės apdovanojimų skyriaus vedėjos Zitės Andrijonienės aiškinamajame laiške parašyta, jog T.J. Maciol yra Lenkijos pilietis ir priimti apdovanojimui reikia tos šalies leidimo, o jį gauti trunka keletą mėnesių.

Nepaisydamas seržanto Arūno Jarmalavičiaus žūties Afganistane, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas nutarė į šią šalį siųsti dar 16 karių. Pasak Lietuvos kariuomenės vado generolo leitenanto Valdo Tutkaus, papildomų karių siuntimas susijęs su neramumais Goro provincijoje ir būtinybe sustiprinti Lietuvos karių saugumą. "Saugumo stiprinimas buvo planinis dalykas, tik dabar paskubintas, susijęs su pastaraisiais įvykiais", - pareiškė karininkas. Tuo tarpu už atsisakymą tęsti misiją Afganistane J. Oleko įsakymu iš karo tarnybos trijų atleistų karių vargai dar nesibaigė - jų veiksmus įvertins karo policija. **LGITIC**

Nyderlandų karalienė Beatrix lankė Vilniaus universitetą, Trakus, plaukė laivu, vaikščiojo sostinės senamiestyje, pagerbė Antakalnio kapinėse žuvusius už Lietuvos laisvę, lankėsi Vilniaus dailės akademijoje, kurioje nuo XVIII amžiaus pabaigos joks monarchas nebuvo įžengęs. Lankėsi Kaune. Nuotraukoje karalienė Lietuvos Filharmonijos salėje surengusi priėmimą pasitinka Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų ir jo žmoną Almą. Koncertavo Nyderlandų menininkai.

RUSIJOS DŪMOS PAREIŠKIMĄ V. LANDSBERGIS VADINA NEKOMPETENTINGU IŠPUOLIU

Vilnius, liepos 8 d. Rusijos Dūmos pareiškimą, kuriame Lietuva kritikuojama kaip neva savo veiksmais galinti kelti grėsmę Europos pastovumui bei saugumui, Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis vadina nekompetentingu išpuoliu.

"Matome, kad nekompetentingas išpuolis turi veikiau vidaus politikos, taip pat propagandinį, galbūt provokacinį tikslą, jeigu dokumento sumanytojai tikėjosi, jog Lietuvos valdžia ims teisintis ar žadės ateity klausyti Maskvos nurodymų, kokius įstatymus privalo pakeisti ar kaip vertinti gynybinį antiraketinį skydą Vidurio Europoje. Dūmos požiūriu, Lietuva, regis, turėtų dėkoti už sovietinę okupaciją su visomis tremtimis, tačiau tokia dvasinė vergija nesugrįš. Žudė ir trėmė SSRS pareigūnai su raudonomis žvaigždėmis ir kūjais-pjautuvais kepurėse, todėl Lietuvos Seimas šių ženklų nemėgsta ir pagrįstai nutarė su Dūma dėl skonio nesiginčyti", - pareiškė Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos politikos komiteto vardu V. Landsbergis. Jo nestebina toks Rusijos Dūmos pareiškimas, nes ilgesnį laiką žadėtas Rusijos Dūmos "smūgis" Lietuvai galų gale gautas. V. Landsbergio vertinimu, žodžiai, neva "Lietuvos valdžia savo neatsakingais veiksmais" kelia grėsmę visos Europos saugumui, gali būti suvokti kaip tiesioginis grasymas išgelbėti Europą nuo Lietuvos, bet Dūmos pareiškimo rašytojai tikriausiai to nenorėjo.

"Ko aiškiai norima, tai įvesti diskriminacinį Antrojo pasaulinio karo nusikaltimų vertinimą. Nacistinei Vokietijai būtų priskiriami būtent "nusikalti-

mai", o stalinistinei SSRS - tik "veiksmai" prieš žmoniškumą, kaip antai karo belaisvių žudynės Katynėje, kalinių Rainiuose ir daug kur kitur. **Masiniai civilių trėmimai iš SSRS okupuotos Lietuvos, o čia ir žala, kurią Rusija jau 1996 m. yra įsipareigojusi kompensuoti, - tai irgi karo nusikaltimas, kurio dabartinė Rusija vis dar nepajėgia pasmerkti.** Naujasis prezidentas D. Medvedevas turėtų puikią progą parodyti iš tiesų ateinant "naują epochą", nors Dūma kaip tik užbėga tam už akių", - teigia Europos Parlamento narys V. Landsbergis.

Į Lietuvai nedraugišką Rusijos Dūmos pareiškimą Seimo Užsienio reikalų komitetas ketina atsakyti komentaru. Atskiro Seimo pareiškimo šiuo klausimu rengti neplanuojama.

"Tai bus Užsienio reikalų komiteto komentaras, kuriame bus pasakytas mūsų požiūris į tuos dalykus, kurie iškelti tame pareiškime, ir nieko daugiau. Leistis į pareiškimų diskusiją ir gražbyliavimą šiuo atveju mes nematome reikalo, kadangi Rusijos Dūmos pareiškimas turi daugiau propagandinį pobūdį", - po praėjusią savaitę vykusio Seimo Užsienio reikalų komiteto posėdžio žurnalistams sakė komiteto pirmininkas Justinas Karosas. Pasak jo, komitetas nemato reikalo, kad Seimas reaguotų, nes "Seimo pareiškimo svarstymas būtų per daug solidu". Seimo komiteto parengto komentaro neplanuojama siųsti nei Rusijos Dūmai, nei tarptautinėms organizacijoms. Seimas buvo pavėdęs parlamento Užsienio reikalų komitetui suformuoti poziciją dėl galimo reagavimo į Rusijos Dūmos pareiškimą.

Liepos 2 d. Rusijos Dūmos priimtame pareiškime Lietuvos valdžia kaltinama nuoseklios politikos, kuri blogina santykius su Rusija, vykdymu. Rusijos deputatų nuomone, Seimo sprendimas uždrausti sovietinių simbolių naudojimą susirinkimuose "įžeidžia nacių nugalėtojų atminimą", o Lietuvos "radikalai" nusiėikę politikai bando sulyginti nacistinės Vokietijos nusikaltimus ir SSRS veiksmus Didžiojo Tėvynės karo metais.

Pareiškime taip pat "reiškiamas susirūpinimas", kad Lietuva yra minima kaip galima vieta dislokuoti Jungtinių Valstijų priešraketinės gynybos elementus, o šalies valdžia esą "nerado drąsos" pareikšti, kad tokių elementų Lietuvoje nebus, primena *ELTA*. "Tokių planų realizavimas privers Rusiją keisti karinio saugumo Baltijos regione politiką, Rusijai teks modernizuoti ir stiprinti savo karinius darinius, dislokuotus Kaliningrado srityje", - rašoma dokumente.

Pareiškime taip pat primenama, kad Lietuva iki šiol nepakeitė įstatymo dėl sovietinės žalos atlyginimo, be to, Vilnius kaltinamas apribojimų rusų verslui taikymu. "Valstybės Dūma su nerimu pažymi, kad Lietuvos Respublikos valdžia, aklaai paklusdama tiems, kas kursto antirusiškas nuotaikas Lietuvos visuomenėje, ir iškeldama specifškai suvokiamus transatlantinius interesus aukščiau visuotinio saugumo ir bendrų europinių uždavinių, savo neatsakingais veiksmais gali sukelti pavojų pastovumui ir saugumui Europoje, sustabdyti numatomus europinio bendradarbiavimo proceso poslinkius", - rašoma pareiškime. **LGITIC**

Ona Adomavičienė
ILGESYS

Vėjas nukvatoja svetimoj padangėn
Ašara nukrinta, žemyn pamažu,
Taip norėčiau sugrįžti į Tėvynę brangią
Nors gilus ruduo ten, bet vis tiek gražu.

Svetima padangė, nemaloni – ne
Tėviškėlę brangią, vis regiu, lyg sapne
Ir jos gilus ilgesys tuoj sugrįžta pas mane.

Ten aš gimiau, ten aš užaugau
Ten mano tėvynė, ten mano namai.
Ir vėl atsibundu ir vėl pamatau,
Kad liko tik mano sapnai
Ir kitų šalti, svetimi krantai.

KULTŪROS KRONIKA

Liepos 10-13 dienomis Japonijos sostinės parodų centre "Tokyo Big Sight" vyko didžiausia Azijoje Tokijo tarptautinė knygų mugė. Penkiolikta kartą rengiamoje mugėje dalyvavo 770 dalyvių iš 30 pasaulio šalių, taip pat ir Lietuvos. Tuo pat metu mugėje vyko 7 specializuotos leidybos parodos. Pirmą kartą Tokijo knygų mugėje Japonijos leidėjų asociacijos kultūriniam mainams kvietimu dalyvavo Lietuvos ambasada Tokijuje. Minėta asociacija 2005-2007 m. dalyvavo Vilniaus knygų mugėje, ir jos metu užsimezgę ryšiai atsispindi bendrame stende su Lietuvos ambasada.

Į šeštojo Bistrampolio festivalio atidarymo koncertą "Mes mylim jus" gausiai susirinkusiems žiūrovams savo numylėtinio dainininko Merūno Vitulskio teko laukti net dvi valandas. "Juk sakiau, kad laukti buvo verta. Atsiminkite šią dieną. Po dešimties metų, kai Merūnas bus pasaulinė žvaigždė, galėsite sakyti, jog pirmą kartą jį išgirdote dar tada, kai jis dainavo dvaro arklidėse", - jaunajam tenorui gerų žodžių negailėjo D.Katkus. Šv. Kristoforo kamerinio orkestro meno vadovas D.Katkus buvo tikra vakaro žvaigždė. Jis ne tik vadovavo savo ansamblui, bet ir linksmino publiką anekdotais, stengėsi sutalpinti visus žiūrovus į arklides, ramino juos dėl to, kad vėluoja Merūnas, net bandė aiškinti Lietuvos politinę situaciją.

Valstybės dienos proga pietinėje Klaipėdos dalyje kuriamame Sajūdžio parke šio judėjimo dvidešimtmečio proga atidengtas paminklas. Jo autoriai - skulptorius Stasys Mišeikis ir architektas Romas Marčius. Šio parko kūrimo iniciatyvinė grupė teigė, jog tai pirmasis meninis akcentas pietinėje Klaipėdos miesto dalyje. Vienas grupės narių miesto Tarybos narys Artūras Šulcas atviravo, jog šis kūrinys kiekvienam žmogui gali reikšti vis kitą idėją - vienam laisvę, atgimimą, dar kitam - besiskleidžiantį žiedą.

LGITIC

Inž. Domo Adomaičio kūrinys iš plastiko "Valentino gėlės", 1967 m.

DAILININKĖS M.B. STANKŪNIENĖS PAGERBIMAS MARIJAMPOLĖJE

Edvardas Šulaitis

Benamis berniukas (Žoneliness). 1977. Sintetinė tekstilė, dail. M.B.Stankūnienės spalvintas medžio raižinys.

VIENA IŠ DEŠIMTIES GARBĖS PILIEČIŲ

Kaip mes sužinojome bent iš kelių šaltinių, čikagietės dailininkės ir mecenatės pagerbimas buvo tikrai gražiai organizuotas ir įspūdingai prarastas.

M. Stankūnienė yra dešimtoji, gavusi Marijampolės garbės pilietės vardą. Ir pirmoji, gyvenanti JAV.

Ji gimusi Vilkaviškio apskrityje ir lankė Marijampolės mergaičių gimnaziją, Magdalena jaunystėje turėjo trauktis nuo artėjančios rusų armijos 1944-aisiais.

Po karo ji gyveno Oldenburge, Vokietijoje, o 1947 m. persikėlė į Didžiąją Britaniją. Iš čia 1960 m. atvyko į Čikagą. Dailės studijas pradėjusi Šv. Martyno dailės akademijoje Londone, jas tęsė Čikagos meno instituto mokykloje, baigė Čikagos dailės akademiją. Surengė daugybę parodų Čikagoje, kituose JAV miestuose, Kanadoje, Vokietijoje, Australijoje, įvairiuose Lietuvos miestuose. Daug savo darbų padovanojo įvairiems muziejams bei galerijoms Lietuvoje.

Išleido nemažai meno albumų, katalogų bei kitokio pobūdžio leidinių.

Už savo veiklą buvo apdovanota JAV LB kultūros tarybos dailės premija (2000 m.) ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu (2001 m.). Reikia pažymėti, kad gerokai anksčiau - 1997-aisiais - M. B. Stankūnienei buvo suteiktas Vilkaviškio rajono garbės pilietės vardas.

Su tėvyne ryšius palaikyti padeda mums gerai pažįstamas žurnalistas Algis Vaškevičius, kuris ne taip seniai lankėsi pas dailininkę Čikagoje, o šiuo metu talkina jai Lietuvoje. Jos didžiausias rūpestis yra kiek galima daugiau padėti gimtajam kraštui, nors jai nesvetima talka ir Amerikos lietuviams.

Reikia palinkėti šiai geros širdies čikagietei jėgų visiems jos prasingiems užmojams įgyvendinti. O šios geraširdės ir mielos moters norai yra labai dideli. Iki šiol savo nuveiktais darbais ji įėjo į garsiųjų Amerikos lietuvių auksinį sąrašą.

vos menininkų talentas sulaukia tarptautinio pripažinimo.

Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos apdovanojimai pripažįstami pasauliniu mastu kaip vieni reikšmingiausių apdovanojimų meno kūrėjams ir išradėjams. Šiuos apdovanojimus PINO įsteigė skatinama kūrybinę veiklą ir visuomenės dėmesį intelektinės nuosavybės teisių apsaugai. Lietuvoje šie apdovanojimai įteikti jau šeštąjį kartą.

Ne vien tik Čikagoje, bet ir visoje Amerikoje bei Lietuvoje plačiai žinoma dailininkė bei mecenatė Magdalena Birutė Stankūnienė susilaukė reikiamo įvertinimo savo gimtojoje Sūduvoje.

Marijampolės kultūros centre atidarytoje Dailės galerijoje čikagietei gegužės 30 d. įteiktas Garbės piliečio vardo ženklas.

Šį ženklą įteikęs Marijampolės meras Rolandas Jonikaitis kalbėjo: "Marijampolės savivaldybės Garbės piliečio vardas suteikiamas už ypatingus nuopelnus mūsų kraštui ir Lietuvos Respublikai. Muziejams, bibliotekoms, ligoninėms ir kitoms įstaigoms menininkė padovanojo daugybę paveikslų, tarpininkavo, kad į mūsų kraštą iš užsienio sugrįžtų kraštiečių menininkų kūriniai. Ponia Magdalena yra Menų galerijos, kuri pavadinta jos vardu, mecenatė. Marijampolės savivaldybės taryba nusprendė, kad gerbiama Magdalena yra verta šio garbingo vardo".

"ŠIANDIEN SIELOJ MANO ŠVENTĖ"

Po mero kalbos čikagietė dailininkė labai susigraudino ir pradžioje tegalėjo ištarti: "Šiandien sieloj mano šventė...". Tada, kiek palaukusi, kol praeis jaudulys, padėkojo merui ir kitiems aukštiems pareigūnams, padėjusiems įgyvendinti jos seną svajonę - įkurti Menų ir Dailės galerijas.

Ji paminėjo, jog turinti ir daugiau planų. "Jūs gudriai sugalvojote pavadindami Dailės galeriją tik Marijampolės vardu, - sakė Magdalena Birutė Stankūnienė. - Aš norėjau, kad būtų visos Sūduvos, todėl manau, kad Paežerių dvare Vilkaviškio rajone reikia kurti dar vieną menų galeriją, kurioje būtų eksponuojami viso Sūduvos krašto menininkų kūriniai". Tai sakydama kalbėtoja kreipėsi į šiose iškilmėse dalyvavusius Marijampolės apskrities ir savivaldybės pareigūnus.

MENO IR MOKSLO ASMENYBĖS PAGERBTOS UŽ KŪRYBINĘ VEIKLĄ

Vilnius, liepos 4 d. (ELTA). Garsiams Lietuvos menininkams ir mokslo išradėjams Kultūros ministerijoje penktadienį įteikti Pasaulio intelektinės nuosavybės organizacijos apdovanojimai už kūrybinę veiklą.

Kultūros ministras Jonas Jučas įteikė aukso medalius bei pažymėjimus kompozitoriui Anatolijui Šenderovui ir sakso-

fonininkui Petriui Vyšniauskui. Mokslininkams išradėjams profesoriams Juozui Vidui Gražulevičiui ir Vytautui Getačiui apdovanojimą įteikė Teisingumo ministerijos valstybės sekretorius Paulius Griciūnas.

Sveikindamas laureatus, kultūros ministras J. Jučas pabrėžė tarptautinę šio apdovanojimo reikšmę, džiaugėsi, kad Lietu-

APIE ŠILUVĄ

Apsuptas šilų stovi nedidukas Šiluvos miestelis. Iš šilų kilo ir jo vardas Šilas, sulenkin-ta forma - Šidlava, o Nepriklausomybės metais įsigalėjo pavadinimas Šiluva.

XV a. viduryje Šilo kaime tebuvo dešimt sodybų. Kažin ar ką nors daugiau žinotume apie šį miškų apsuptą miestuką, tais laikais kaimą, jei vietos dvarininkas, garsus Lietuvos didikas Petras Simonas Gedgaudas 1457 m. nebūtų sumanęs joje pastatydinti Švč. Mergelės Marijos Gimimo ir savo šventųjų globėjų Petro bei Baltramiejaus bažnyčią? Maldininkai plaukte plaukda-vo į šios bažnyčios titulinius atlaidus net iš kaimyninės Prūsijos, kurioje vyravo protestantai.

XVI a. viduryje Šiluvos apylinkėse įsigalėjo kalvinizmas. Tačiau, kol stovėjo senoji katalikų bažnyčia, žmonės keliaudavo į atlaidus. Vėliau katalikų bažnyčia buvo uždar-ryta ir nugriauta. Apie 1569 m. paskutinis Šiluvos klebonas Jonas Holubka bažnyčios ver-tybes bei dokumentus sudėjo į geležimi kaustytą skrynį ir užkasė laukuose netoli bažnyčios, prie didelio akmens.

Katalikai mėgino atgauti reformatų nusavintą bažnyčios turtą. Tačiau laimėti bylą dėl Šiluvos bažnyčios atgavimo buvo labai sunku, nes neturėta nuosavybės dokumentų. Čia į sunkią ir painią istoriją įsiterpė pati Švč. Mergelė Marija.

Švč. Mergelė Marija Šilu-voje apsireiškė 1608 metais. Artimo kaimo piemenėliai, ga-nydami bandą pažnytinėse žemėse, pamatė ant vieno dide-lio akmens mergelę, laikančią ant rankų vaikėlį ir graudžiai verkiančią. Piemenėliai nubėgo pas Šiluvos kalvinų kate-chetą. Šis, pasikvietęs moky-toją, vardu Saliamoną, prisiar-tino prie akmens ir pamatęs verkiančią mergelę kreipėsi į ją: "Mergaitė, ko verki?" Ji at-sakė: "Verkiu dėl to, kad prieš tai šioje vietoje buvo garbina-mas mano Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama". Garsas apie Marijos pasirodymą veikiai pasklido. Pasakojama, kad vie-nas aklas senukas parodė, kur buvo užkasta skrynia su seno-sios bažnyčios lobiu. Parodęs iškart praregėjo.

Švč. Mergelės Marijos ap-sireiškimas Šiluvoje laikomas pirmuoju Marijos pasirodymu Europoje ir vienu iš penkių Bažnyčios pripažįstamų apsi-reiškimų.

Po jos apsireiškimo atradus bažnyčios steigimo dokumen-tus 1622 m. laimėta byla dėl nuosavybės grąžinimo katali-kams. Senosios bažnyčios vie-toje gana greitai iškilo nedide-lė medinė bažnytėlė, atgaivin-ti garsieji Šilinių atlaidai. Į juos ištisos parapijos eidavo iš-kilmingomis procesijomis, va-dovaujamos savo klebonų. Ke-lionės į Šiluvos atlaidus buvo tikra atgailos, atsivertimo, o drauge ir džiaugsmo piligri-

mystė.

Veikiai stebuklais išgarsė-jo Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu paveikslas. Jis yra se-nojo bizantiškojo ikonografi-nio tipo *Hodegetria*, jo pirma-vaizdžiu laikytina *Salus popoli romani ikona*, esanti Romoje. Paveikslas buvo toks garsus, kad Marijos ir Kūdikio figū-ros papuoštos auksakalio Lau-ryno Hofmano iš susikaupu-sios daugybės votų nukaldin-tas meniškais apkaustais.

1786 m. rugsėjo 8 d., ga-vus popiežiaus leidimą, malo-ningasis paveikslas vainikuo-tas aukso karūnomis.

Tais pačiais metais, kai bu-vo vainikuotas stebuklingasis paveikslas, pašventinta ir nau-ja mūrinė katalikų bažnyčia - dabartinė Švč. Mergelės Ma-rijos Gimimo bazilika. Tai dar-nus Lietuvos vėlyvojo baroko sakralinės architektūros pa-minklas, jame išsaugotas dau-giau nei du šimtmečius nekeis-tas vidaus dekoras, sukurtas Tomo Podgaiskio.

Maldininkus traukia ir Ap-sireiškimo koplyčia. Tai jau trečioji koplyčia Marijos apsi-reiškimo vietoje. Ji statyta XX a. pradžioje. Didingą 40 me-trų aukščio pastatą suprojekta-vo architektas Antanas Vivul-skis, sukūręs ir Trijų kryžių pa-minklą Vilniuje. Į koplyčios al-toriaus pamatus įmontuotas akmuo, ant kurio, manoma, ap-sireiškė Švč. Mergelė Marija.

Carinės Rusijos valdžia ne-sėkmingai bandė nuslopinti pamaldumo tradicijas Šiluvo-je. Įvyko atvirkščiai - Šiluvoje

Šiluvos Dievo Motinos paveikslas.

buvo ne tik meldžiamasi, bet ir skleidžiama lietuviška kul-tūra. Šiluvos atlaidai ypač iš-populiarėjo Nepriklausomoje Lietuvoje. Kaune netgi buvo įsikūręs komitetas maldininkų kelionėms organizuoti. Atlai-dų tradicijos nepavyko nu-traukti ir sovietų okupacijos metais, nors KGB pareigūnai visaip kliudydavo keliaujan-tiems maldininkams. Priešin-gai, Šiluva per visas okupaci-jas išliko maldininkų traukos centras. Kokia Šiluva brangi

lietuviui krikščioniui, atspindi meno kūriniai apie Šiluvą.

Atgavus nepriklausomybę, naujai suklestėjo Šilinių atlaidų tradicija. Tad galime džiaugtis, kad Švč. Mergelės Marijos gi-mimo atlaidai Šiluvoje švenčia-mi beveik penkis šimtus metų.

1993 m. rugsėjo 7 d. Šiluvą aplankė popiežius Jonas Pau-lius II. 2003 m., per Šilinės at-laidus. Šventojo Tėvo apsilan-kymo 10-mečio proga arkiv. Si-gitas Tamkevičius, S.J. pašven-tino Jono Pauliaus II namus.

KODĖL LIETUVOS TEISĖJAI TIKI KGB SUDARYTA BYLA?

Ričardas Čekutis, Dalius Žygelis, *bernardinai.lt*

III.

Nuteistas aukščiausia baus-me – sušaudant ir nuosprendis buvo įvykdytas. B. Žukausko, kolegijos nuomone, nėra pagrindo laikyti nukentėjusiuoju nuo genocido jį suimant, nes jis bu-vo nuteistas teismo nuosprend-žiu atlikus tyrimą baudžiamo-joje byloje". Taigi, Aukščiausio-jo Teismo kolegija minėto Žu-kausko atveju, ne tik vienareikš-miškai sutinka su sovietinio ka-rinio tribunolo nuosprendžiu, bet netgi vartoja šio tribunolo terminologiją. Vien ko verta fra-zė „buvimas gaujoje“ ar tarybi-nių aktyvistų žudymas. Galima pagalvoti, kad tie tarybiniai ak-tyvistai buvo nekalti avinėliai, gyvenime akyse nematę šautu-vo, niekuo prieš nieką nenusi-kaltę ir pan.

Vadinasi, čia susiduriame ir su tuo: kas gi buvo tie vadi-namieji nekalti civiliai gyven-tojai?

Teisininkas Bernardas Gai-

lius yra rašęs, kad, laikantis to-kios pozicijos, galima prieiti prie to, jog partizanai bus pripažinti kriminaliniais nusikaltėliais, o Lietuvos SSR MGB – teisėsau-gos institucija, vykdžiusia ope-ratyvinę veiklą prieš nusikalsta-mas struktūras ir atlikdavusia parengtinį tyrimą jų narių bau-džiamosiose bylose, po kurio pastarieji būdavo perduodami teisėtam teismui.

Matome akivaizdžią teisi-nę koliziją. Juk pagal dabarti-nius Lietuvos įstatymus pripa-žįstama, kad ginkluotojo pasi-priešinimo dalyvių veikla buvo teisėtas valstybės teisės į savi-gyną įgyvendinimas. Negana to, „Paspriešinimo 1940–1990 me-tų okupacijoms dalyvių teisinio statuso“ įstatymo preambulėje pasakyta, kad „partizanų vado-vybė buvo aukščiausioji teisėta Lietuvos politinė ir karinė val-džia". Be to, yra pripažįstami partizanų kariniai laipsniai ir ap-

dovanojimai, o ginkluotojo pa-sipriešinimo dalyviams ir jų ar-timiesiems teikiama valstybės parama.

Tačiau tai liečia tik reabili-tuotus asmenis. Jei jau prakal-bome apie įstatymus, tai taip pat negalime pamiršti, kad pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos kadrinių darbuo-tojų dabartinės veiklos" 1 straipsnyje ši institucija pripa-žinta nusikalstama organizacija, vykdžiusia karo nusikaltimus, genocidą, represijas, terorą ir po-litinį persekiojimą SSRS oku-puotoje Lietuvos Respublikoje. Pagaliau, pagal LR įstatymus atitinkamai vertinami ir sovieti-niai teismai. Asmenų, represuo-tų už pasipriešinimą okupaci-niams režimams, teisių atkūrimo įstatymo preambulėje sakoma, kad SSRS ir buvusios LSSR

teismai vykdė represijas prieš asmenis, o to paties įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje pažymima, jog asmenys, kuriuos šie teismai nuteisė už pasipriešinimą oku-paciniams režimams, nėra nusi-kaltę Lietuvos Respublikai.

Kitaip sakant, sovietinių teismų veikla šių laikų Lietu-voje vertintina kaip neteisėtų represijų partizanų atžvilgiu vykdymas, o ne kaip nuo-sprendžių priėmimas bau-džiamosiose bylose. Tad kuo pagrįsti mūsų teismų moty-vai?

Paradoksas, bet tie motyvai, kaip minėta, dažnai pagrįsti tų pačių sovietinių teismų nuosp-rendžiais bei juose išdėstytais ar-gumentais. Faktiškai - uždaras ratas. Todėl tenka visiškai sutikti su girdėtu Marijonu Bačiansku bei jo argumentais. Lieka neaiš-ku, kokiai valstybei atstovauja mūsų teismai – Lietuvos Res-publikai ar Lietuvos TSR Soviet-tų Sąjungos sudėtyje.

Kiek apskritai yra nereaa-bilituotų pasipriešinimo kovų dalyvių? Ar yra tokia statisti-ka? Pavyzdžiui, kiek Rezisten-tų teisių komisija atmetė pra-šymų dėl kokio nors statuso

suteikimo?

Tai skirtingi dalykai. Rezis-tentų teisių komisija nepripaži-no laisvės kovų dalyvio arba ka-rio savanorio statuso 4 tūkstan-čiams 61 asmeniui. Dėl dauge-lio priežasčių, tačiau tai nieko bendra neturi su reabilitacija. Reabilitacija užsiima teismas. Nuo 1989 m. Aukščiausias Teis-mas išdavė – 26 887 reabilitaci-jos pažymų, anuliavo – 177. To-kias bylas nagrinėja 3 teisėjai ir prokuroras. Dabar teigiama, kad Seimas rengia įstatymų pakeiti-mus. Juose turėtų būti numaty-ta, kad teismai negalėtų vado-vautis sovietinių represinių struktūrų išgautais duomenimis. Žodžiu, kaip visada baksnojama į įstatymus, o įstatymų kūrėjai pirštais rodo į neveiklius teisė-jus bei prokurorus.

Tai kurgi yra išeitis? Kas ir ką turėtų padaryti, kad pa-galiau sovietinių teismų nuo-sprendžiai nebūtų automatiš-kai perrašomi, nagrinėjant pasipriešinimo dalyvių reabi-litacijos bylas?

Galima sutikti, kad reikia pa-keisti įstatymus, tačiau įstatymai dar nėra pagrindinė tokio perra-šymo priežastis. (Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGPJŪČIO 24 d., 11:30 v. ryto - Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 21 d. sekmadienį, 4:00 v.p.p. Dievo Motinos parapijos patalpose įvyks Literatūros vakaras. Rengia Akademiniš Skautų Sąjūdis.

RUGSĖJO 27-28 d., Mariaus Narbutaičio metalo meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia vyr. skaučių Židinsys.

SPALIO 19 d. rengiama Šiluvos Dievo Motinos šventė, Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos parapijoj.

LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

TRAKŲ ŠVENTOVĖ PAVERSTA IŠNIEKINTU KAPINYNU?

Trakai, liepos 4 d. (ELTA). Alternatyvi kultūros paveldo komisija išplatino skundą dėl esą kapų išniekinimo Trakų Švč. Mergelės Marijos apsilankymo bažnyčioje.

"Tai, kas šiuo metu vyksta Trakų Švč. Mergelės Marijos apsilankymo bažnyčioje - vienoje iš seniausių Lietuvos katalikų šventovių - vertiname kaip kapų ir Lietuvos istorijos išniekinimą. Vytauto Didžiojo 1409 metais įkurtos bažnyčios teritorijoje žmonės buvo laidojami nuo pat XV amžiaus pradžios. Pagal reikšmę Lietuvos istorijai šią vietą drįstume vadinti tautos panteonu.

Šiandien jis sudarkytas vien todėl, kad bažnyčioje būtų galima įrengti viešuosius tualetus ir pašildomas grindis. Ruošiant vietą inžinerinėms komunikacijoms, šventovėje jau kelis mėnesius vyksta vandališkas kapų kasinėjimas, vadinamas archeologiniais tyrimais. Mūsų žiniomis, iškasta apie 600 palaidojimų", - rašoma skunde.

Pasak Alternatyvios kultūros paveldo komisijos, bažnyčios presbiterija, kurioje mirusiųjų ramybė buvo išsaugota per visus karus ir istorijos suirutės, šiandien yra pilna atvertų karstų ir žmonių kaulų. Išplatintose nuotraukose matomi suardyti karstai iš XVII amžiaus, iš kurių surinkti palaikai yra sukrauti į mėlynus polietileningus maišus, skirtus buitiniams atliekoms.

"Šiuose maišuose - iškilių ano meto asmenybių kaulai. Aplink bažnyčią mėtosi karstų dalys, o mirusiųjų rūbai

yra nuimti nuo palaikų, kas su jais ketinama daryti - neaišku. Tarp karstų kyšantys palaidi kaulai - suardyti kapai iš dar ankstesnių laikų. Į šiukšlių maišus padrikai sumesti taip pat ir šventoriuje atrasti kaulai iš XV amžiaus palaidojimų. Beveik neabejotina, kad tai Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto - šios bažnyčios įkūrėjo - aplinkos kilmingųjų palaikai. Šiuo metu kasinėjimų vieta išlyginta buldozeriu, o keli likę karstai pridengti polietileno plėvele", - baisesi skundo autoriai.

"Mūsų žiniomis, nėra tinkamai pasirinkta bent jau moksliniu šios "archeologijos" aspektu - kasinėjama nuosekliai ir skubotai, neaišku, kas bus daroma su visais radiniais, ar bus užtikrintas jų tyrimas, saugojimas, restauravimas. Į Lietuvos nacionalinio muziejaus restauravimo centrą atiduotos tik vienerios įkapės. Kasinėjimas vyksta paspartintais tempais, nes archeologiniai tyrimai visai nebuvo numatyti projekte, kurį skubama žūtbūt įgyvendinti iki bažnyčios 600 metų jubiliejaus iškilmių", - rašo kultūros paveldo alternatyvininkai.

"Esame įsitikinę, kad kapų kasinėjimas Trakų bažnyčioje šiurkščiai pažeidžia esmines Europos archeologijos paveldo apsaugos konvencijos nuostatas ir yra nesuderinamas su šiuolaikine archeologinių tyrimų praktika", - teigiama skunde, kuris adresuotas Lietuvos vyskupų konferencijai, aukščiausiai Lietuvos valdžiai, kultūros paveldo saugotojams.

DIRVAI AUKOJO

S.Sidlauskas, Oak Lawn IL	200
I.Rasys, Cambridge, MA	100
R.Bužėnas, Henderson, NV	80
G.Kenter, Danbury, CT	80
B.Kozica, Daytona Bch., FL	80
A.Markevičius, Santa Monica, CA	80
J.Maurukas, S. Pasadena, FL	77
A.Pintsch, W. Milford, NJ	60
G.Pauliukonis, St. Pete., FL	50
V.Šilas, Chicago, IL	50
J.Simonis, Santa Barbara, CA	50
A.Tiškus, Lemont, IL	50
R.Sakienė, Glendale, CA	48
A.Jančiukas, Coldwater, MI	45
S.Korius, Santa Monica, CA	45
K.Tirva, Glenview, IL	45
J.Petronis, Los Angeles, CA	42
A.Skridulis, Daytona Bch FL	39
L.Nekys, Beverly Shores, IN	34
O.Adomavičienė, Centerville, MA	30
J.Bernot, Union, NJ	30
K.Bruezis, Cleveland, OH	30
V.Gilys, Sun City, CA	30
A.Grushnys, Wichita, KS	30
V.Janulaitis, Oaklawn, IL	30

Z.Jurys, Richmond Hill, NY	30
V.Monkus, Chicago, IL	30
E.Sinkys, Santa Monica, CA	30
G.Stankūnienė, Cos Cobb, CT	30
K.Zimmerman, Pnsvl. Twp., OH ..	30
V.Koklys, Cave Creek, AZ	25
V.Plečkaitis, Richmond Hts., OH ..	25
R.Sležas, Dorchester, MA	25
R.Vodopalas, Highland Hts., OH ..	25
O.Žygienė, Cleveland, OH	25
P.Karosas, New Britain, CT	24
A.Stempužienė, S.Euclid, OH	24
J.Kirvelaitis, Homer Gen., IL	22
L.Pollock, Solon, OH	22
A.Čeichys, Parma, OH	20
Z.Jurgelaitis, Euclid, OH	20
A.Kavaliūnas, Culver, IN	20
R.Selelis, Livonia, MT	20
P.Svarcas, Oceanside, CA	20
G.Taoras, Dover, NH	20
E.Norkus, Waterbury, CT	15
J.Šulaitis, St. Petersburg, FL	15
A.Žemaitaitis, Santa Monica, CA ..	15
V.Žiedonis, Willoughby OH	15
H.Gontar, St. Louis, MO	14
S.Kalnins, Oakview, CA	12
A.Balas, Richmond Hts, OH	10
A.Basiulis, Redondo Bch., CA	10
J.Cinkus, Downers Grove, IL	10
B.Gedvilienė, Wlby, OH	10

L.Jurkūnas, St. Petersburg, FL	10
J.Laucė, Loveland, CO	10
S.Matas, Independence, OH	10
M.Pažemėnas, Rancho Palos, CA ..	10
B.Polikaitis, Riverside, IL	10
G.Sabataitis, Parma, OH	10
A.Sadauskas, St. Augustine, FL	10
A.Venckūnas, Santa Monica, CA ..	10
A.Vytuvis, Woodhaven, NY	10
B.Bačanskas, Baltimore, MD	5
J.Banys, Reno, NV	5
I.Jansonas, Osterville, MA	5
G.Karsokas, Cleveland, OH	5
V.Lopatauskas, Santa Monica, CA ..	5
P.Matas, Mentor, OH	5
D.Nasvytis, Cleveland, OH	5
J.Balas, Peninsula, OH	4
V.Lembertas, Santa Monica, CA	4
J.Mačiulaitis, Chipley, FL	4
M.Matusz, Delran, NJ	4
S.Petravičius, Rancho Palos Verde, CA ..	4
E.Santvaras, Boston, MA	4
J.Sirka, Lemont, IL	4
A.Bivainis, Rochester, MN	2
M.Kantanavičius, Lakeland, FL	2
E.Skopas, Menifee, CA	2

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

PASAULIO LIETUVIŲ DIENA ŠILUVOJE

Jubiliejinės 400 m. iškilmės Lietuvoje švęsime 2008 m. rugsėjo 6-15 dienomis Dievo Motinos apsišviešimo vietoje Šiluvos šventovėje.

2008 m. rugsėjo 15-oji, pirmadienis, yra skirta maldai ir šventimui su lietuviais, gyvenančiais užsienyje ir Lietuvos etninėse žemėse. Kviečiame išeivijos tautiečius bei svečius, švenčiant visas iškilmių dienas, ypač rugsėjo 15-ąją jungtis ir aktyviai dalyvauti šioje išeivijai skirtoje jubiliejaus dienoje. Išeivijos parapijų bendruomenės ir kunigus, organizacijas, chorus, meno grupes, ypač jaunimą

kviečiame aktyviai telktis į dienos organizavimą, siūlyti savo prisistatymus, menines ar akademines programas. Šios dienos svarbiausia dalis - Šiluvos aikštėje bendra iškilminga šv. Mišių liturgija. Kviečiame ruoštis, burtis ir liturgijoje gausiai dalyvauti visus maldininkus, išeivijos muzikus, chorus ir ypač jaunimo ansamblius.

Kelionės vadovė, "Vytis Tours" atstovė **Rita Penčyliu-nė** (12617 S. 73rd Court, Palos Heights, IL 60463; tel.: 708-923-0280; el. paštas: pen-cylar@comcast.net). Grupe kelionėje lydi kun. Gediminas

Kijauskas, SJ. Dėl registracijos ir smulkesnės informacijos prašome kreiptis į Ritą Penčyliu-nę.

Išeivijos dienos programą koordinuoja ir dalyvius registruoja **sesuo Pranciška Bubelytė FDCJ**, el. paštas: pranciskai@yahoo.com, tel. +370-37-730488, mob. +370-650-76520. Adresas: Nasturtų g. 7, Kaunas LT-50181, Lithuania.

Bendra informacija Šiluvos piligrimams - Jono Pauliaus II namuose, el. paštas: jono.pauliaus.namai@kn.lcn.lt, tel. +370-428-79200, mob. +370-687-87124. Adresas: M. Jurgaičio g. 5, Šiluva LT-60432, Raseinių raj., Lithuania.

Užsienio lietuvių katalikų sielovada

LAIŠKAS, SUGRĮŽUS IŠ LIETUVOS

Domas Adomaitis gavo šį laišką ir nori pasidalinti su "Dirvos" skaitytojais.

"Noriu pasidalinti su Jumis keliais išpūdžiais.

Pirmą savaitę praleidau Juozo Lukšos palaikų ieškojimas (kasimas), Eucharistinis kongresas. Visi šie įvykiai buvo gerai suorganizuoti ir paliko be galo didelį išpūdį. Tik gal vienas liūdnas prisimini-

mas, kad Kauno miestas dar labai apšepęs. Atrodo, lyg po neseniai įvykusio karo.

Vilnius gi žydi. Senamiestis baigiamas atstatyti. Nauji dangoraižiai kyla. Miestas gyvas.

Kaimas labai liūdnas. Langai daugelyje vietų užkalti, jaunimas išemigravęs. Laukai ne visur apsėti. Nuomoja švedai, danai ir kiti. Daug sveikatos,
Rožė"

FOR SALE KOLDŪNŲ GAMYBA

**ACME dough roller, *Hobart 20 QT. Mixer, *Upright freezer, *Sealer, *Recipes, *Customers...*

ONE OF A KIND BUSINESS, - OWNER RETIRING
For more information contact: Dana Apanavičius
216-531-6995

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima trečiadieniais

10:00-11:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas,

82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

SPORTAS

PREMJERAS PRIĖMĖ KREPŠININKĄ ŽYDRŪNĄ ILGAUSKĄ

Vilnius, liepos 8 d. (ELTA). Ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas su Šiaurės Amerikos Nacionalinės krepšinio asociacijos (NBA) klubo "Cleveland Cavaliers" vidurio puolėju Žydrūnu Ilgausku aptarė jo galimybes ateityje atstovauti Lietuvos rinktinei.

Kaip žinoma, Ž. Ilgauskas norėjo dalyvauti Pekino olimpinėse žaidynėse, tačiau neseniai paaikškėjo, kad dėl nugaros traumos jis negalės vykti į Kiniją.

"Taip išėjo. Kartais gyvenimas pakrypsta taip, kai pats negali nieko padaryti. Bet gyvenimas tęsiasi. Tikiuosi, kad traumą pavyks išsigydyti be operacijos", - po susitikimo su G. Kirkilu žurnalistams sakė Ž. Ilgauskas.

33 metų 221 cm ūgio krepšininkas padėkojo Premjerui už pagalbą, sprendžiant jo atstovavimo šalies rinktinei klausimus. Jis Vyriausybės vadovui įteikė "Cavaliers" klubo marškinėlius. Susitikime dalyvavo ir Ž. Ilgausko žmona Jennifer bei Lietuvos krepšinio federacijos vadovai.

"Su Žydrūnu sutarėme, kad svarbiausios varžybos, kuriose jis galėtų padėti šalies rinktinei, bus 2011 metų Europos čempionatas Lietuvoje. Manau, kad labai svarbu, jog Ž. Ilgauskas galėtų dalyvauti šiose varžybose, - sakė G. Kirkilas. - Neabejoju, kad 2011 metais visa Lietuva iš mūsų rinktinės reikalaus tik pirmos vietos. Lauksime Žydrūno atvykstančio ir į kitais metais Lenkijoje vyksiančias Europos pirmenybes. Aišku, viskas priklausys nuo jo sveikatos".

Ž. Ilgauskas, kurio sutartis su "Cavaliers" galios dar dvejus metus, Lietuvoje viešėjo iki liepos 10 d. Krepšininkas apgailestavo, kad dėl didelio užimtumo jam nepavyko aplankyti Palangoje olimpinėms žaidynėms besirengiančios Lietuvos rinktinės.

R. BERANKIS BAIGĖ PASIRODYMĄ OLANDIJOJE

Lietuvos tenisininkas Ričardas Berankis nepateko į Olandijoje vykstančio Teniso profesionalų asociacijos (ATP) „Challenger“ serijos turnyro „Siemens Open 2008“, kurio prizų fondą sudaro 85 tūkst. eurų, trečiąjį ratą – ketvirtfinalį. 18-metis lietuvis, kuris pasaulio vertinime užima 506-ąją vietą, aštuntfinalyje 6:1, 3:6, 3:6 nusileido šiuo metu ATP vertinimo taškų neturinčiam 27-erių metų gruzinui Irakliui Labadzei.

LRT

[Lietuvą parskridęs Šarūnas Jasikevičius, kairėje, pasiryžęs ginti gimtinės garbę Pekine, tačiau jo svajonė - žaisti su draugu Žydrūnu Ilgausku - žlugo. "Liūdna, kad viskas taip baigėsi", - kalbėjo 32 metų 193 cm ūgio Šarūnas, pastarąjį sezoną su Atėnų "Panathinaikos" komanda tapęs Graikijos čempionu ir taurės laimėtoju.

lrytas.lt

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

GYVENTOJAI TIKISI LIETUVOS KREPŠINIO RINKTINĖS PERGALIŲ

Iš Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės Pekino olimpinėse žaidynėse gyventojai laukia didelių pergalių. Tai parodė tyrimų kompanijos „GfK CR Baltic“ birželio pradžioje atliktas nuomonės tyrimas.

Į klausimą, kas laimės Pekino olimpiados krepšinio vyrų turnyrą, daugiausiai balsų skirta Lietuvos komandai.

Aukso medalius Lietuvos rinktinei prognozuoja 31 proc. apklaustųjų. Labiausiai šalies krepšinio rinktinės sėkme tiki studentai bei moksleiviai – 52 proc. šios kategorijos apklaustųjų.

Apklaustos duomenimis, Lietuvos krepšinio rinktinės pasirodymą olimpinėse žaidynėse didžiųjų miestų gyventojai linkę vertinti optimistiškiau nei mažesniuose miestuose įsikūrę.

LRT

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 260 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS Kviečiame visus į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)